

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország fellámadásában. Amen.

Ara: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSAĞ

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FÉL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 SZEPTEMBER 20, PÉNTEK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 114. SZÁM

Európa újrendezéséről tanácskozik Rómában Ribbentrop Mussolinivel és Ciano gróffal

Az olasz fővárosban nagy lelkesedéssel fogadták a birodalmi külügyminisztert -- Csütörtökön délután két órán keresztül folytak a megbeszélések -- A németek a kedvezőtlen idő ellenére is hevesen bombázták Londont és Liverpoolt

Az olasz hadsereg folytatja diadalmas előnyomulását Afrikában

Róma, szeptember 19. (Stefani.) Ribbentrop különvonata 12 óra 56 perckor érkezett meg Rómába. A német külügyminiszter fogadtatására megjelent a pályaudvaron Ciano gróf olasz külügyminiszter, Alfieri berlini olasz nagykövete, Mackensen római német nagykövete, a spanyol nagykövete, Magyarország római követe és több más előkelőség. Ribbentrop és Ciano élénk szívélyességgel üdvözölték egymást.

A vendég ellépett a díszszárad előtt, majd elhagyta a pályaudvart, amely előtt hatalmas tömeg tüntetett meleg lelkesedéssel.

Megbeszélések a Duceval és Ciano gróffal

Berlin, szeptember 19. (Német TI.) A Villa Madamaba való megérkezés után Ciano gróf külügyminiszter elbúcsúzott Ribbentrop német birodalmi külügyminisztertől, aki a délután folyamán megbeszélésre ült össze a Duceval és Ciano gróffal a Palazzó Veneziában. Este Ciano gróf Ribbentrop külügyminiszter tiszteletére zártkörű vacsorát rendezett.

Róma, szeptember 19. (Stefani.) Hivatalosan jelentik, hogy a Duce csütörtök délután szívélyes megbeszélésen fogadta Ribbentrop külügyminisztert. A megbeszélés két órán át tartott és azon résztvett Ciano külügyminiszter, valamint Mackensen és Dino Alfieri nagykövetek is.

Róma, szeptember 19. (MTI.) Ciano gróf csütörtök este a római vadászegyletben estebédet adott Ribbentrop német bi-

déssel. Az ünnepes állandóan megismétlődött végig az egész útvonalon a pályaudvartól a Villa Madamaig, ahol a birodalmi külügyminiszter szállása lesz.

Róma, szeptember 19. (MTI.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter érkezésekor jelen volt a pályaudvaron Mackensen német nagykövete kívül a római spanyol nagykövete, báró Villany Frigyes quirináli magyar követ és a római szlovák ügyvivő. Ribbentrop külügyminiszter igen szélesen fogadta a magyar követ üdvözlését, akivel néhány szót váltott.

rodalmi külügyminiszter tiszteletére. A politikai megbeszélések pénteken tovább folynak. A német birodalmi külügyminiszter előreláthatólag pénteken este utazik haza Németországba.

Róma, szeptember 19. (Stefani.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter 16 óra 45 perckor gépkocsin Mackensen római német nagykövettel a Venezia palotába ment, ahol a Duce Ciano külügyminiszter, Mackensen római német nagykövete és Alfieri berlini olasz nagykövete jelenlétében fogadta. A tanácskozás 17 órától 19 óráig tartott. Utána Ribbentrop külügyminiszter visszatért a Villa Madamaba. Este Ciano gróf olasz külügyminiszter a birodalmi külügyminiszter tiszteletére a vadászthonban estebédet rendezett. (MTI.)

Német sajtóhangok a római találkozásról

Berlin, szeptember 19. Ribbentrop német birodalmi miniszter római tárgyalásaival kapcsolatban a Völkischer Beobachter megállapítja, hogy nemcsak az Anglia elleni háború, hanem a megszülető Európának újrendezése is olyan kérdéseket vet fel, amelyeket — mint a bécsi döntés is mutatta — a tengelyhatalmak államférfiainak közösen kell megvizsgálniuk és megoldaniuk. Az Anglia elleni döntő háború közepette és a diadalmas egyiptomi előnyomulás során: Németország és Olaszország hirdetői is annak a bajtársiasságnak, amely a győzelem után Európa uralkodó eszméje lesz.

Göring tábornagy lapja, az Essener Nationalzeitung kimutatja, hogy „hasonló találkozások” után mindig közös tettek

A tengely fegyverei halálos csapást mérnek a brit birodalomra

Róma, szeptember 19. (Stefani.) A lapok igen részletesen foglalkoznak Ribbentrop külügyminiszter látogatásával s kiemelik, hogy Róma lakossága milyen

következtek. Az Anglia ellen meginduló végső harc, amely immár döntő stádiumába jutott, Németország és Olaszország minden rendelkezésére álló erőit egyesíti az utolsó ütéshez.

A „Popolo di Roma” berlini tudósítója szerint a tengelyhatalmak államférfiainak találkozóit mindig rendkívüli jelentőségűek voltak, habár ez a jelentőség sokszor később tűnt ki. A „Messaggero” hangsúlyozza, hogy a római találkozóknál döntő jelentőségű kérdéseket fognak meg tárgyalni. A tengelyhatalmak nem ismerik azt a bizonytalanságot, amely a demokratikus hatalmak politikáját oly gyakran jellemezte. A „Popolo di Roma” szerint az Északi-tenger és az Indiai-óceán között egyetlen háború folyik egyetlen ellenség ellen.

nagy lelkesedéssel fogadta a Führer munkatársát. A Tribuna megállapítja, hogy míg a tengely fegyverei halálos csapásokat mérnek a brit birodalomra, Berlin és

Róma vezetői az új Európa megszervezésén dolgoznak, tekintetbe véve a különböző nemzetközi és gazdasági követelményeket. Míg Olaszország és Németország fokozza az Anglia elleni háború ütemét, Spanyolország mindig teljesebb együttérzést mutat a tengelyhatalmak iránt. Az

Tényleges eredményei lesznek a római látogatásnak

Róma, szeptember 19. A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője írja, hogy Ribbentrop külügyminiszter római látogatásának hírére egész Olaszországban nagy meglepéssel fogadták nemcsak azért, mert az olaszok rokonszenveznek Ribbentropnal, hanem azért is, mert Ribbentrop a Führer belső munkatársa és a tengelypolitika egyik megtestesítője. A két hatalom a szövetség fenntartásában a történelmi fejlődésnek szükségszerűségeit, biztonsága kívánalmait valósítja meg, azokat a kívánalmakat, amelyek Olaszország és Németország nemzeti egységének megteremtése után jelentkeztek és amelyek a két nemzet birodalmi terjeszkedésének korszakában hatványozottabban mutatkoztak.

Mind Olaszországot, mind Németországot a régi nyugati hatalmak gátolták fejlődésében. Versailles előtt és Versailles után a két hatalom ugyanazokkal az ellenségekkel találkozott egészen a híres bekerítési tervig és a mai viszály kialakulásában... A háborút megelőző időkben

Avenire d'Italia hangsúlyozza, hogy Róma és Berlin örökösök a közel-kelet védelme felett és kész szembefordulni minden olyan kísérlettel, amely keresztetni akarná a balkáni béke fenntartására irányuló politikát. (MTI.)

ezenkívül még egy tényező játszott közre a két nemzet egymáshoz való közeledésében: a forradalmi mozzanat, amely közös érzéseken és célkitűzéseken alakult. Az olasz és német nép, amely tökéletesen megérti egymást és a népi forradalom keresztlél, így alakul ki egyfelől a fasiszták és nemzeti szocialisták, másfelől a nyugati demokráciák tábor. Olaszország és Németország vezetőinek eszméje annál is inkább indokolt, mert arra szolgál, hogy a lehető legfokélethebb összhangba hozza a két hatalom irányelveit, minden felmerülő kérdésben. A találkozóknak ezáltal sikeres és tényleges eredményei lesznek. (MTI.)

Berlin, szeptember 19. (Stefani.) Berlini politikai és újságírói körökben élénk meglepéssel beszélnek arról a fogadtatásról, amelyben Ribbentrop külügyminisztert Rómában részesítették.

Hozzáfűzik, hogy Ribbentrop a Duceval a háború programjának és Európa újraszervezésének új pontjait vitatja meg és rögzíti le. (MTI.)

Erősödik a hadjárat London ellen

Berlin, szeptember 19. A véderőfőparancsnokság közli:

A légi haderő szerdán is, jölehet rossz időjárás volt, megtámadta London környékén a hadászati fontos célpontokat. Tilburyban a dokk- és kikötőberendezéseket, Chathamban az állami hajógyárat és Port Victoriában a nagy oljartárakat bombáztuk. Több oljartály és egy tartályhajó kigyulladt.

Az éjszaka folyamán erősebb mértékben folytattuk megtorló hadjáratunkat London ellen. Mindenekelőtt a silvertowni és a royal-alberti dokkokra, valamint más hadászati fontos célpontokra vetettünk folytonos támadásokban igen nagyméretű bombákat. London sok városnegyedében kiterjedt tüzek keletkeztek.

Anglia más részeiben is sikeresen bombáztunk hadászati fontos célpontokat, így a liverpooli kikötőberendezéseket, a hillinghami kémia gyárakat, a newcastlei Tyne-dokkokat, valamint a középangliai repülőtereket.

A délangliai kikötők elaknásítását folytattuk.

Az ellenséges repülőgépek Észak-Fran-

ciaországban és Belgiumban több részen bombákat dobtak le anélkül azonban, hogy említésre méltó katonai károkat okoztak volna. Több polgári személy meghalt.

A szeptember 19-re virradó éjszaka Nyugat-Németországban a berepülő angol repülőgépeket a német légharítás visszatérésre kényszerítette. Bombákat nem katonai célokra dobtak le. Többi között bombák érték a betheli egészségügyi intézetet. Három kórházépület megsemmisült. Az épületek vöröskereszttel voltak felismerhető módon jelölve. Kilenc gyermek életét veszítette, tizenkettő megsebesült.

Az éjszaka folyamán kilenc ellenséges repülőgépet légharító tüzérsgünk, kettőt pedig vadászgépeink lőttek le. Nappal 24 repülőgépet lőttünk le légiharc során.

Az Északi tenger partján tengerészeti tüzérsgünk egy ellenséges repülőgépet lelőtt. Két másik repülőgépet oly súlyosan megrongáltunk, hogy számolni kell elvesztésükkel. Az ellenség szerdai repülővesztése ezzel 38-ra emelkedett.

Saját repülőgépeink közül 13 nem tért vissza. (MTI.)

Berlin, szeptember 19. (TP.) A Stockholm Tidningen londoni tudósítója a csütörtök éjszakai légitámadásról azt írja, hogy a London ellen végrehajtott támadások során egész nap bőmbölktek a szírnák az angol fővárosban, úgyhogy végül már lehetetlenség volt a „légvészély” és a „légvészély elmúlt” jelzések között kiigazodni.

Az embernek az volt a benyomása, hogy London felett a légi harc intenzívebb lett és hogy a német támadógépek megváltoztatták taktikájukat.

Korábban a német bombázók nagy tömegben és vadászgépek kíséretében érkeztek, ma azonban három-négyes csoportokban, 20-25 vadászgép kíséretében. A bombázók szintén köröztek a város felett és megpróbálták, hogy harcra szálljanak az angol vadászokkal.

A tudósító azt hiszi, hogy ez az új német taktika az angol légitörök ellenállóképességét London felett szét akarja rombolni.

Falólos bombaveszedelemben volt a Kenti herceg

London, szeptember 19. (Reuteriroda.) Egy időzített bomba 25 méternyire robbant fel a Kenti hercegtől, amikor a bombázások által megromlott negyedekeket látogatta végig. A herceg kocsija egy lezárt utcához érkezett, ahol egy tábla figyelmeztette a bomba veszélyére. Abban a percben robbanás hallatszott a vaslóságos kő- és földeső zuhogott a gépkocsira. A herceg a gépkocsiból kiszállt és a robbanás színhelyére ment. A bomba egy kertbe esett volt és egyelőre nem robbant fel. A műszaki csapatok nem tudták a bombát kiemelni, de megtették minden intézkedést a robbanás pusztításának csökkentésére. (MTI)

Nagy légitámadás London és Liverpool ellen

Berlin, szeptember 19. A Német TI a haretéri helyzetről a következő beszámolót közli:

A német léghaderő szerdán a rossz időjárási viszonyok ellenére is egész nap folytatta támadásait Anglia ellen. Először kisebb csoportokban, majd nagyobb alakulatokban. Az angol főváros elleni megtorló támadások során az elmúlt éjjel kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy az egész London területén még mindig égő tüzek újabb tűzfészekkel szaporodtak. Ezen az éjszakan Londonon kívül újabb támadtak a másik legnagyobb angol tengeri kikötőt, Liverpoolt is. Az angolok azt remélik, hogy ez a kikötő részben tudja pótolni a súlyosan megromlott londoni kikötőt. A liverpooli kikötőben súlyos károk keletkeztek a jelenleg még legnagyobb angol nyersanyaggyűjtő-telepen. (MTI)

London, szeptember 19. Mint a Reuteriroda jelenti, meglehetősen élénk éjszakai tevékenység után csütörtökön már a korai órákban újra német gépek jelentek meg Anglia különböző vidékein. A reggeli órákban egy alacsonyan repülő gép London keleti negyedét támadta meg s itt 3 bombát dobott le. A bombák némi kárt okoztak. Ugyancsak támadás ért egy délelőtti tengerparti várost. Itt több ház összeomlott. Egy másik partmenti városban egy német gép néhány bombát dobott le. A kora délutáni órákban egy német gép kb. egy tucat bombát dobott a londoni körzetre. Röviddel ezután géppuskatűz hallatszott a felhők mögül. (MTI)

Berlin, szeptember 19. A Német TI értesülése szerint a német léghaderő szeptember 19-én, jóllehet az időjárás kedvezőtlen volt, tovább támadta London katonai és hadászati célpontjait.

Olasz torpedóvetőrepülők visszaverik az angol flotta támadását

Valahol Olaszországban, szeptember 19. Az olasz főhadiszállás 104. közelménye:

Ellenséges hajóegységek a Bardia és Sidi-el-Barrani között fekvő partvidéken támadást indítottak csapataink ellen. Légitörök közelébe a bombázással kényszerítette őket, hogy hadműveleteiket abahagyják és elmeneküljenek.

Egyik torpedóvető repülőgépünk torpedóval eltalált és súlyosan megromlott egy tizenhárom éves cirkáló. Fáradságosan repülőnk kis átmérőjű bombákkal és gépfegyvertűzzel mindenfelé támadást intéztek a menekülő ellenséges hadoszlopok és gépesített csapatok, továbbá Marsa-Matru és más katonai célpontok ellen.

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09.

LEGUJABB HELYSZINI FELVÉTEL ERDÉLYBŐL. KORMÁNYZÓ URUNK ÉS HONVÉDSÉGÜNK DIADALMAS BEVONULÁSÁRÓL. KOLOZSVÁRI DÍSSZEMLE.

Az ellenség Tobruk, Bomba és Benghazi ellen hajtott végre légitámadásokat, de mindenütt csak mérsékelt veszteségeket és károkat okozott. Vadászrepülőink két ellenséges repülőgépet biztos tudomás szerint, három másikat valószínűleg lelőttek; egy repülőgépet a tengerészeti léghárfító ütegek lőttek le. Valamennyi olasz gép visszaérkezett támaszpontjára.

Ellenséges repülőgépek támadást intéztek Rhodos és Leros szigete ellen. A rendszertelenül ledobált bombák részint a tengerbe estek, részint csak kisebb tüzeket és jelentéktelen károkat okoztak; emberélet nem esett áldozatul. Egy ellenséges repülőgépet a légvédelem lelőtt.

Kelet-Afrikában az ellenség légitámadásokat hajtott végre Kassala, Asszab, Dzsavelle, Mogadiscio, Zeila, Mersa és Teclai ellen, amelyeknek jelentéktelen anyagi károkon kívül összesen hét halott és tizenhárom sebesült esett áldozatul.

Diadalmos előnyomulás 50 fokos hőségben

Valahol Olaszországban, szeptember 19. (Stefani.) Grazziani tábornagy a következő jelentést küldte a Ducenak a hadműveletekről: A hadművelet kétszakszabzon zajlott le. Először támadást intéztünk a Sollum Halfaya felé vezető útak ellen. Azután következett az előnyomulás Sidi Baranni felé, amelyet a forró homokvíhar ellenére szeptember 16-án elfoglaltunk. Az ellenség elkeseredett ellenállást tanúsított és csak méterről-méterre engedett tért, míg végül a bekerítés veszélye elől gyors iramban visszavonultak Marsa Matru felé. Páncélos járműveink felét kénytelenek voltunk hátrahagyni.

Légi haderőnk tevékenyen részt vett a műveletekben, az ellenséget bombázta és géppuskával támogatta a sivatagi előnyomuló hadoszlopokat. A sivatagi hadműveletekben mintegy 2 ezer gépesített jármű vett részt.

Grazziani tábornagy befejezésül ismétellen elismerését fejezte ki a gyalogságunk, a fekete ingeseknek és libiai csapatoknak, amelyeknek 50 fokos melegben, a forró szélvihar által felkavart homokkörnyében kellett előnyomulni és napjában csak egyetlen liter vízhez jutottak. (MTI)

Az alsóház titkos ülése

London, szeptember 19. (Reuter.) Az alsóház csütörtök délután ülést tartott. A kérdések fellevezésének órája után zárt üléseket folytatták a tanácskozásokat. Az alsóház elnöke a következő jelentést adta ki:

Az alsóház titkos ülése során folytatta a légitámadásokkal kapcsolatos kérdések megbeszélését. A képviselők különböző kérdéseket tettek fel a közlekedésről és egyébről. A kérdésekre a közlekedési miniszter válaszolt a kormány nevében. A Lordok háza csütörtökön nem tartott ülést. (MTI)

Kétezeregyszázöt repülőgépet vesztek az angolok

Stockholm, szeptember 19. Berlieni jelentések szerint az angolok vesztesége augusztus eleje óta mintegy 2100 repülőgép. „Ködtábornok”-ba vetett remények is szertefoszlottak. Viharban és ködben, száz meg száz bombavető támadja szüntelenül a szigetországot.

Londonban tegnap kilenc légiiradó volt; az egyik 10 órán túl tartott s a londoniak átölték a 103-ik légiiradójukat. Glasgow-t számos támadás érte és Clyde-öböl nagy hajógyáira 1800 kilogramos bombák zuhantak.

Tegnap megtöltötték a londoni földalatti vasút pályaudvarainak légtalmi óvóhelyeként való használatát. Tekintve, hogy az utcák romokban hevernek, a földalatti vasút ott, ahol még működik, a metropolis egyetlen közlekedési eszköze. Angol repülő a németországi Bethel

Szeptember hó 20. 21. 22-én: Csak 16 éven felülieknek. CHARLES LAUGHTON felejthetetlen alakítása

FEKETE ÉJSZAKÁK

A Cornwalli grófok kettős életének idegfeszítően izgalmas bűnügyi története.

melletti bodelschwingi berendezéseket bombázták; három kórházat és egy közgazdasági épületet romboltak szét. Kilenc

német gyermek meghalt, tizenkettő megsebesült. A légvédelem Bethel fölött 11 angol repülőgépet pusztított el.

Gróf Teleki Pál Székelyföldre utazik

A gazdasági, kulturális és közigazgatási kérdéseket tanulmányozza

Budapest, szeptember 19. Gróf Teleki Pál miniszterelnök a Lél-motorossal Székelyföldre utazik. Kíséretének tagjai: Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár, a kisebbségi ügyek vezetője, Incze Péter miniszteri tanácsos, a miniszterelnök személyi titkára és vitéz Náray Antal vezérkari ezredes, szállásmester, a katonai igazgatás vezetője.

A miniszterelnök három-négy napot tölt el a Székelyföldön s tanulmányozza az ottani gazdasági, kulturális és közigazgatási problémákat.

Varga József kereskedelmi miniszter, titkára kíséretében Kolozsvárra utazott. A miniszter hat napig marad a felszabadult erdélyi részen, ahol a tárcája keretében tartozó azonnali szükségletekről tájékozik.

Bukarest cáfolja a román bankjegyek lebélyegzésének híreit

Lemondott a román rendőrség vezérigazgatója

Bukarest, szeptember 19. Orient Radio. Hivatalosan megcáfolják azt az alaptalan híresztelést, amely szerint a román nemzeti bank bankjegyeinek lebélyegzésére készülnek. (MTI)

Bukarest, szeptember 19. Antonescu ma közzétette 1934 december 8-án Tataresuhoz intézett levelét, amelyben a mai államvezető, akkori vezérkari főnök, kifogásolta Anghelescu hadügyminiszternek a legfőbb fegyverkezési tanácsban tett egyik bejelentését, miszerint Csehországból rövidesen 3500 gépfegyver és két hónap múlva újabb 9000 géppuska érkezik. Antonescu, ki röviddel azelőtt tért vissza Prágából, itt közbeszólt és kijelentette, hogy a szállításra nem kerül sor, mert Dobre ezredes, a szállítványok átvételére kiküldött tiszt jelentése szerint a gépfegyverek acéja nem felel meg az előírt minőségnek, ezért az átvételt megagadta. Ang-

helescu ekkor a vezérkar főnökére rátámadt: „Ne avatkozzon bele olyan dologba, amikhez nem ért...”

Cameuica ezredes, akit a múlt héten neveztek ki az államrendőrség országos vezérigazgatójává, lemondott állásáról. Helyébe Ghica Sándor került. Az egykori országos szervezet bukaresti székházát a Vaszgárda kapta meg.

Hampel Sándor aradi ügyvédet letartóztatták, mert vasgárdista falragaszokat tépett le a házfalakokról.

Bukarest, szeptember 19. (Német TI.) A külügyminisztérium közölte a Bukarestbe akreditált diplomáciai képviselőkkel, hogy Antonescu tábornok, miniszterelnök az államvezető címet fogja viselni s ezt a címet a nemzetközi érintkezésben is fogja használni. Ez az intézkedés a legionárius mozgalom bejegyzésével történt, amellyel Antonescu tábornokot a mozgalom vezetőjének ismerték el. (MTI)

A beváltási árak felemelését kéri a dohánytermelők

Az ideai dohánytermés: holdanként hét és fél mázsa

A Dohánytermelők Országos Egyesülete az OMGE dohánytermelési szakosztályával karöltve 23-án Komáromban nagygyűlést tart. A nagygyűléssel kapcsolatban a Magyar Országos Tudósító munkatársa kérdést intézett gróf Bethlen Pál, a Dohánytermelők Országos Egyesületének elnökéhez, aki a következőket mondotta: — A hatóságilag megállapított minimális munkabérek és a ma érvényben levő dohánybeváltási árak között olyan ellentét mutatkozik, hogy amellyel az ellentét mellett a dohánytermelés ma nem rentábilis. Az érvényben levő dohánybeváltási árakat a múlt év őszén léptette életbe a Dohányjövődék. Már akkor szóváltették a gazdák, hogy amennyiben időközben a dohánytermelés és dohány áralkulásának lényeges alkotóelemei terén eltérés állana elő, a gazdák szorgalmazni fogják a dohánybeváltási árak revízióját. A dohányárak lényeges alkotóelemei tekintetében ez az eltérés úgy a terményárak, mint a megélhetés árindexének a terén, továbbá a hatóságilag megállapított úgynevezett minimális munkabérek terén is bekövetkezett.

Ez indította arra a dohánytermelő gazdatársadalmat, hogy felemelje szavát. A nagygyűlésen megvitattuk a dohánytermelés érintő fontos problémákat. A magyar királyi dohányjövődék részéről minden egyes alkalommal megértésre találunk és meg vagyunk arról győződve,

hogy ez a megértés ezuttal sem fog hiányozni.

Arra a kérdésre, hogy milyen az ideai termés, gróf Bethlen Pál így válaszolt:

— Az ideai dohánytermés mennyiségileg katasztrófális, holdanként 7 és fél mázsát ígér országos átlagban. Minőségileg a dohány elég jónak mutatkozik, bár félt, hogyha az idő továbbra is ilyen esős marad, ez a minőség rovására lesz.

Vígyszínház mozgó

Ma is a szerelem és a vidámság felejthetetlen amerikai világfilmje:

Választon

Főszereplők: DEANNA DURBIN, Kay Francis, Szőke Szakáll.

A KORMÁNYZÓ UR KOLOZSVÁRI DÍSSZEMLEJE! HONVEDEINK BEVONULÁSA ERDÉLYBE.

A magyar-román határmegállapító bizottság első ülése

Budapest, szeptember 19. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar-román határmegállapító bizottság román fődelegátusa, Dragalina tábornok, tegnap kíséretével együtt megérkezett Budapestre. Ma délelőtt 11 órakor Cassian és Jon ezredek, továbbá dr. Georghescu statisztikai szakértő kíséretében megjelentek a külügyminisztériumban, ahol a magyar-román bizottság első ülését tartotta. A román megbizotta-

kat a magyar bizottság elnöke, vitéz Nádai István altábornagy, továbbá a bizottság tagjai közül Gyulai Tibor, a kereskedelmi kamara főtitkára, Rónay András miniszteri osztálytanácsos, az államtudományi intézet aligazgatója, Ujváry Dezső követségi titkár és Rakolczay László őrnagy fogadták. Az ülés egy óra tájban ért véget. Hivatalos közleményt nem adtak ki.

A debreceni huszáralosztály bensőséges hazafias ünnepélye

A kárpátaljai magyar és ruszin átképzett huszárok eskütétele

Felemelően szép eskütételei ünnep színhelye volt csütörtökön délelőtt 11 órakor a volt debreceni 2-es huszárok laktanyája. Most ért véget a Kárpátalja visszakapcsolása után a magyar hadsereg kötelékébe besorozott ruszin és magyar huszárok átképzése s ebből a z alkalomból a debreceni huszáralosztály parancsnokság bensőséges hazafias ünnepélyt rendezett.

Az ünnepségen megjelent vitéz Flohr János ny. altábornagy, a volt második honvéd huszárezred világ-háborús parancsnoka, a hadtestparancsnokot vitéz Kádár alezredes képviselte az ünnepségen, amelyet megjelenésével tüntetett ki Lossonczy István főispán, országmozgósítási kormánybiztos, dr. Kőlcsey Sándor polgármester, a volt második honvéd huszárezred főhadnagya, ott voltak továbbá vitéz Elekes Károly huszárezredessel az élén a tisztikar tagjai is igen nagy számmal.

Délelőtt 11 órakor a honvédhuszár laktanya udvarán a 2-es honvédhuszár hős emlékoszlopa előtt sorakozott fel az eskütételre váró magyar és ruszin huszárok több száz főt kitevő osztaga Zoltán Pál százados, alosztályparancsnok vezetésével. Az emlékműnél négy huszár állott díszőrséget s itt foglaltak helyet az eskütételre meghívott előkelőségek is. A huszárok kürtjelének elhangzása után Zoltán Pál százados fellépett a hős emlékmű talapzatára, mögötte pedig a zászlótartó díszőrség helyezkedett el az ezred-

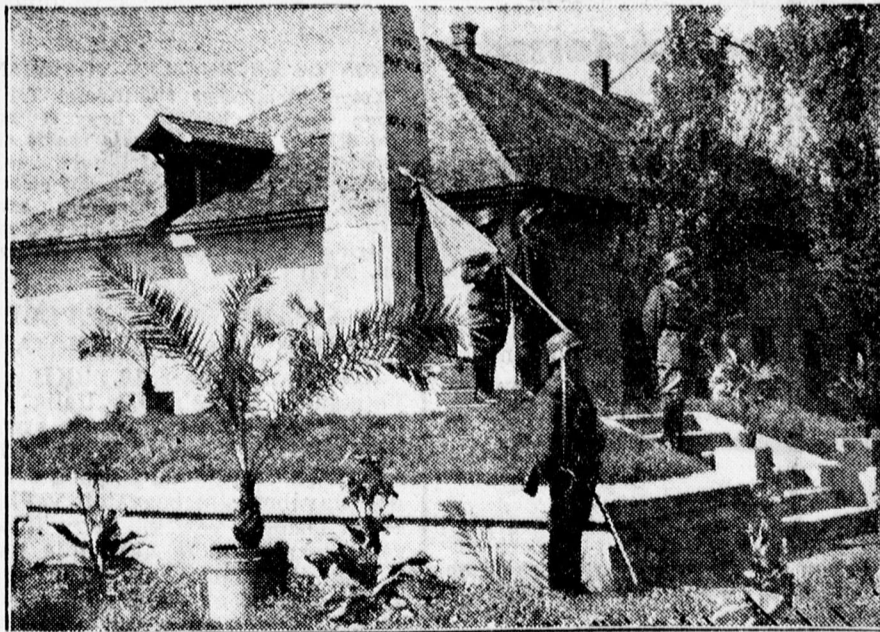
zászlóval. Az esküre felsorakozott százados feszes tisztelgése után Zoltán Pál százados intezett izzó hazafiai lelkesedéstől áthatott beszédet az átképzett magyar és ruszin huszárokhoz s a magyar huszárezredek követésére buzdította fiait.

— Senki másét nem kívánjuk — fejezte be nagyhatású beszédét — de ami a miénk volt, amit a jó Isten ránk bízott, azt követeljük, mert ahhoz jussunk van. Vessétek tehát szívetekbe a Szózat szavait: „Senkonnai bitang ember, ki hogyha kell halni nem mer!”

Pattagó vezényszavak után szemvillanás alatt lekerült a fejekről a tölgyfalevéllel díszített rohamsisak, a kezek esküre emelkedtek, Zoltán Pál szabados előtt felharsant előbb magyar, azután ruszin nyelven a huszárok ajkáról az eskü szövege.

A meghatóan szép ünnepség után az esküt tett huszárezred díszmenetben elvonult vitéz Kádár alezredes és a megjelent előkelőségek előtt. A látottak meggyőzően belbizonyították, hogy a visszatért kárpátaljai magyar és ruszin fiúk izzó magyar lelkesedéssel tettek eleget kötelességüknek. Az eltelt hónapok alatt a ruszin huszárok tulnyomó része kitűnően megtanult magyarul és valamennyien boldog meglepéssel köszönték meg azt a testvéri bánásmódot, amiben a debreceni kiképzésük alatt részüket volt.

Vitéz Flohr János ny. altábornagy a díszmenet után a laktanya

Zoltán Pál százados beszédet intéz a huszárokhoz a hős emlékmű talapzatáról

Az Alföldi Takarékpénztár

bankhelyiségeit szept. 20-tól ideiglenesen új székháza építésének befejezéséig

áthelyezte

Ferenc József-ut 8. I. emelet alá, a Kereskedő Társulat dísztermébe

Tisza István emlékszobájában bemutatva az ünnepségen résztvevő előkelőségeknek az ott őrzött Tisza-relikviákat és az ezred hősihalott tiszt-

jeinek arcképesarnokát. Megtekintették végül a vendégek a laktanya gyönyörű istállóját és a pompás lovakat.

Szombaton indul meg a bolgár hadsereg

Szófia szeptember 19. A várnai hadtest tegnap Popov tábornok vezényletével, felvonult a román határon, hogy szombaton hajnalban meginduljon Dél-Dobruzsza visszavételére. A bolgár csapatok egyszerre hat ponton vonulnak be a visszacsatolt területre. Popov tábornok az elvonulás előtt a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a hadsereg a bolgár nemzet történelmének legszentebb csatáit foglalta ismét el.

A „Mir“ jelentése szerint a Dél-Dobruzsából elköltöző románság

távozása előtt megrongálja a házakat és szétdulja az épületeket. A craiovai szerződés értelmében Romániának meg kell térítenie ezeket a károkat.

Szófia, szeptember 19. (Bolgár TL.) Aday János szófiai magyar katonai attasé, valamint a német és olasz katonai és légügyi attasé a bolgár katonai hatóságok meghívására csütörtök este Várnába érkeztek, hogy jelen legyenek a bolgár csapatok Dobruzsába történő bevonulásánál.

Közel kétezer pengő értékű kárt okozott a HAJNALI TÜZ

Krayer E. és Társa Csapó-utcai festéküzletében

A tüzet olajos kenderkóc öngyulladás okozta

Veszedelemes tűzvészé válhatott volna csütörtökön virradóan az a tűz, amely Krayer E. és Társa, Csapó-utca 13. szám alatt lévő festéküzletének raktárában keletkezett. Éjjel fél három óra tájban kezdődött a tűz, amikor a ház lakói valamennyien nyugodtan aludtak s az utcáról viszont nem lehetett volna észrevenni a tüzet. Hogy mégis nem lett súlyos következménye az aránylag nem nagy tüznek, az a házmester éberségének köszönhető.

A Csapó-utca 13. szám alatt lévő Brenner Béla tulajdonát képező ház pincéjében aludt a házmester, aki éjjel fél 3 tájban kisebb robbanásra lett figyelmes. Kitekintett az udvarra s megdöbbenéssel állapította meg, hogy a Krayer festéküzlet raktárhelyiségében lángok csapnak fel s a füst már az ablakréseken ömlik a szabadba. Azonnal értesítette a házigazdát, majd tovább a rendőrt, aki viszont a tűzoltókat hívta ki. Pár perc múlva Ifjú Wurfel Gyula üzletvezető is megérkezett és a tűzoltók megkezdték a tűz oltását.

Tekintettel arra, hogy esetleges mérges gázok is keletkezhettek a tűzoltók gázálarcban dolgoztak. Félős volt azonban, hogy a raktárhelyiségben lévő vegyi és festékanyagok felrobbannak s akkor beláthatatlan következménye lett volna a tüznek.

Ez azonban szerencsére nem következett be, mert a tűzoltók a legújabb poroltó készülékkel vitéz Csaba László segédtséget irányítása mellett olyan gyorsan és eredményesen dolgoztak, hogy mielőtt még valamilyen robbanás történt volna, már lokalizálták a tüzet. Egy óra alatt már nyoma sem volt a tüznek, a bátor és önfeláldozó tűzoltók életük kockázatásával megfékeztek az elem pusztítását.

Csütörtökön délelőtt tartották meg a hatósági tűzvizsgálatot, amelyen megállapították a tűz keletkezésének okát is. Kiderült, hogy szerdán délután egyik vásárlónak padlóolajat adtak el s eközben a ballont repedés érte és nagyobb mennyiségű olaj kifolyt a padlóra. Ezt kenderkóccal felitatták és feltölt-

HUNGÁRIA filmszínház

Telefon: 24-71.

Telefon: 24-71.

Ma utoljára a remek énekes, zenés vigjáték a

NEW-YORKI HÁZASSÁG

A Magyar Világhíradóban: Magyarország Kormányzója Kolozsvárott megsejmelte az Erdélybe bevonult magyar seregeket. A kolozsvári díszünnepségek.

Előadások: d. u. 5, 7 és 9 órakor.

Humoros történet 12 felvonásban. A legújabb UFA Világhíradóban: Angol úszóknak a tenger partokon. Német gyorsnaszadók támadásai Anglia ellen.

Holnap: SARAJEVO.

rölték, az olajos kócot a raktár egyik sarkában a személtárába dobták. Ez

az olajjal átitatott kenderkóc öngyulladás folytán lángra lob- bant

és ettől fogott tüzet a berendezés és több könnyen gyulladó áru. Mindennek ellenére a kár mintegy 1500—2 ezer pengő között mozog. A raktárban viszont legalább 15 ezer pengő, az üzletben pedig ötvenezer pengő értékű áru van s ehhez viszonyítva a tűz csak lényegtelen kárt okozott.

Megkötötték az új angol- spanyol kereskedelmi egyezményt

Madrid, szeptember 19. (KH.) Hivatalosan bejelentették, hogy a spanyol és az angol kormány között új kereskedelmi egyezmény jött létre. Ennek értelmében Spanyolország-nak módjában lesz életbevágóan fontos nyersanyagokat az angol blokádon keresztül is kapni. Így gabonát, vasércet, nyersolajat és benzint, gyapotot, — de csak olyan mennyiségben, amennyit Spanyolország a legutolsó békeévben saját belső használatára hozott az országba. Az egyezmény szigorúan kimondja, hogy az ily módon hozott árut semmilyen más államba, akár hadviselő, akár semleges, kivinni nem szabad.

MACKENSEN A RÓMAI SZOVJETNAGYKÖVETSEGEN

Belgrád, szeptember 19. (Bud. Tud.) A Vreme beavatott római körökből úgy értesül, hogy Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter megérkezése előtt Mackensen római német nagykövet hosszabb megbeszélést folytatott a római szovjet követtel. Ebből — a lap szerint — arra következtetnek, hogy a római tanácskozáson a tengelyhatalmaknak Szovjet-országhoz való viszonyát is tárgyalni fogják, valamint mindazokat a kérdéseket, amelyek ezzel összefüggnek.

A JÖVŐ ÉVI DECEMBER 31-IG MEGHOSSZABBITOTTAK AZ ÜGYVÉDI KAMARÁK ÖNKOR- MÁNYZATI SZERVEINEK MEGBIZATÁSÁT

Budapest, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) Az igazságügyminiszter a honvédelmi törvényben foglalt felhatalmazás alapján intézkedett az ügyvédi kamarai választások ügyében. A miniszter rendeletével a ügyvédkamarai közgyűlés és választmány, valamint az ügyvédi kamarák országos bizottsága által választott önkormányzati szerveknek 1940. dec. 31-én lejárt megbizatását 1941. évi dec. 31-ig meghosszabbította. Az 1941. évben a választásokat az ügyvédi rendtartásról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően kell megtartani.

A petróleum forgalmának szabályozása

Budapest, szeptember 19. (MTI) A m. kir. kereskedelmi és közlekedési miniszter rendeletet adott ki az adóköteles petróleum kereskedői forgalmának szabályozása tárgyában. A rendelet értelmében az ország területe a petróleumkereskedői forgalom szempontjából petróleumnagyereskedői körzetekre oszlik. A petróleumnagyereskedői kijelölése iránt a kérvényt a kereskedelmi és közlekedési miniszterhez címezve a telephely szerint illetékes I. fokú Iparhatósághoz kell benyújtani. A rendelet kimondja továbbá, hogy a törvényhatóság első tisztviselője az I. fokú Iparhatóság előterjesztésére haladéktalanul köteles megjelölni azokat a kisereskedőket, akik a petróleumnak közvetlen a fogyasztók részére való árusításával foglalkozhatnak. Az a petróleumnagyereskedő, valamint az a petróleumkisereskedő, akinek a petróleumnagyereskedői, illetve a petróleumkisereskedői jogosultsága a hatósági kijelölésnél történt mellőzése folytán a jelen rendelet értelmében megszűnik, a meglévő petróleum készletét jogosultságának megszűntétől számított legfeljebb 30 napig árusíthatja.

Hatalmas tűz az egyik közeli tanyán

Húsz szekér szalma és ugyanannyi törek lett a lángok martaléka

Csütörtökön a kora délutáni órákban tüzet jelentettek Némethi Sándor Piac-dűlői tanyájáról a tüzőltő laktanyának, ahonnan azonnal, pontosan két óra előtt öt perccel Csaba László segédtsízt vezetésével tüzőltők szálltak ki a helyszínre, motorfecskendőkkel és egyéb szükséges felszereléssel.

Mire a tüzőltők az eset helyére érkeztek, már lángokban állott kb. 20 szekér szalma és ugyancsak 20 szekér törek. A hatalmas lángnyelvek már messziről jelezték, merre történt a szerencsétlenség. A magasban széles körzetben füst és pernye gomolygott.

A tüzőltők nyomban megérkezésük után hozzáláttak nehéz feladatokhoz, a hatalmas tűz eloltásához. Ez azonban rengeteg akadályba ütközött. Az első nehézség már mindjárt a kezdet kezdetén jelentkezett, amennyiben a nagy fecskendővel nem tudták megközelíteni a tüzet, mert közte és az országot között 12 kilométer távolság terült el és az odavezető kis útak nem voltak alkalmasak arra, hogy a hatalmas motorfecskendő rajtuk keresztül eljuthasson a tűzhöz. Nem volt más választás

tehát, mint a kis fecskendővel vinni a helyszínre és azzal megközelíteni a tűz eloltását.

Ilyen előzmények után az oltás igen lassan haladt előre, a tüzőltők és a tanyabeliek megfeszített munkája ellenére. Mintegy két óra hosszáig folyt így a küzdelem a pusztító elemmel, mikor bekövetkezett a tanyai tüzesetek gyakori katasztrófája: a vízhiány. A tanya kútja teljesen kimerült, úgyhogy a vízzel való oltás lehetősége megszűnt. — Ekkor már a késő délutáni órákban járt az idő és a nagy fecskendő visszatért a laktanyába és jelentették a helyzetet, mire újabb csoport ment ki a helyszínre teherautón különféle földhányó felszerelést víve magával, hogy így próbálják elfojtani a hatalmas tüzet. Éjfélkor még nem tértek vissza a tüzőltők, tehát igen valószínű, hogy nem boldogulnak vele.

A borzasztó tűz okát ezután fogják pontosan megállapítani. Az eddigi feltevések szerint minden bizonnyal úgy keletkezett, hogy a majeros gyermeke gyufával játszott az egyik kazalnál, mire az meggyuladt és hamarosan lángbavorult.

Egyes mezőgazdasági cikkek bejelentési kötelezettsége és zár alá helyezése

A MTI jelenti, hogy a kormány rendeletet adott ki, amelyben különös tekintettel a visszatért Erdély lakosságának kifogástalan ellátására, bejelentési kötelezettség alá vonta az 1940. évi termésű gabonaféléket és azok örleményeit, továbbá a hüvelyeseket (bab, borsó, lencse), a tengerit, valamint a szárított és viztelenített zöldség, és főzelékféléket.

A rendelet az alkalommal is mentesíti a kis háztartásokot a bejelentési kötelezettség alól, amennyiben nem kell bejelenteni a gabonaféléknél a 100 kg-on, az örleményeknél az 50 kg-on, esőves-állapotban a 750 kg-on aluli készleteket. A szárított és viztelenített zöldség, és főzelékfélék bejelentési kötelezettsége csak azokat terheli, akik ilyen termékek előállításával és forgalombahozásával hivatászerűleg, vagy iparszerűleg foglalkoznak. A bejelentéseket 8 nap alatt kell megtenni a közégi előjárásnál szóban vagy írásban, mindazokat a változásokat pedig, amelyek nem hatósági intézkedések által (szállítási igazolvány

alapján) következtek be, ugyancsak ott kell bejelenteni minden hónap első 8 napján. A bejelentett termények közül a rendelet zár alá helyezi az 1940. évi termésű búzát, rozst, kétszerest, valamint zabot. A zár alá helyezett terményeket csak a Futura, ennek bizományossal, a jogosult malmok és jogosult kereskedők vásárolhatják meg. Ezen kívül pedig a gazdák is az esetben, ha vásárlási engedéllyel rendelkeznek.

A vásárlási engedélyt az igénylőnek a lakhely szerint illetékes közégi előjáróság, a szállítási igazolványt pedig az a közégi előjáróság állítja ki, ahonnan az áru elszállításra kerül. A Futura az általa átvett készletekre maga állít ki szállítási igazolványt. Az igazolt szükségleteken felül tehát zár alá vett készleteket az állam igénybe veheti és az átvétellel a Futurát bízta meg. A búzára már korábban elrendelt feletelési és szeszfőzési tilalmat a rendelet a rozsa is kiterjeszti.

Borzalmas tömegszerencsétlenség a nizzai autóúton

Az új svájci chilei követ is a halálos áldozatok között van

Bern, szeptember 19. (Német TI.) A Canesből Nizzába vezető országúton gépkocsiszerencsétlenség következtében hét személy halálát lelte, 20-an pedig több-kevesebb súlyos sérüléseket szenvedtek. A gépkocsiszerencsétlenség úgy játszódott le, hogy a társasgépkocsi vezetője a szembejövő kerékpárosok kikerülése közben beleszaladt az

úton álló egyik nagy tehergépkocsiba. (MTI)

Genf, szeptember 19. (Német TI.) Vichyből érkezett jelentés szerint a Cannes és Nizza között történt gépkocsiszerencsétlenség halálos áldozatai között van Freyre a berni argentin követ is, akit most neveztek ki chilei követté. (MTI)

PÉCSETT IRTAK

másfél évtizeddel ezelőtt

A SZÉKELY HIMNUSZT

A bevonulások alkalmával többször hallhattuk felcsendülni a Székely himnusz hangjait. Hogy ki és mikor szerzte, mindezt ideig nem volt ismeretes. Most azonban nyilvánosságra jutott ez is. Igen érdekes és megható története van a dal születésének.

Tizenöt évvel ezelőtt a román uralom elől hazánkba menekült székely egyetemista Pécsi csoportja megalapította a SZEFEH-t és barátságos összejövetelek alkalmával nagyon összelepedtek a baranyai flúkkal. Ezek az összejöveteleken elírták egymásnak panaszukat, ki-öntötték egymás előtt lelkük fájdalmát a székely nóták bús hangja mellett. — Ilyen összejövetelen született meg azután a Székely himnusz.

A himnusz jelenleg is Pécsen él

neszerzője, dr. Karl Lajos emeséli, hogy úgy éjfél felé két székely egyetemista kollégája, Kovács József és Szalánty Elemér rövid és rögtönzött verset tett elé, hogy zenésítse meg. Ime a szövege:

Ki tudja, merre, merre visz a végzet,
Borongós úton, sűtét éjjelen,
Vezesd még egyszer győzelemre néped
Csaba királyfi, csillag-ösvényen.

Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcától zajló tengeren
S fejjük az ár, jaj, százszer elborítja,
Ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenem!

Karl a lelkes költeményétől meghihletve azonnal harmónlumhoz ült és percek alatt kész volt a dallam, melyet azután könnyes szemmel énekelték még sokáig

azon az éjjelen. A dalnak a Székely fohász címet adták.

Evek múltán az egyik szerző, Kovács József Kolozsvárra került és elvitte magával ezt a dalt is és ott elkezdte terjeszteni. Ő azonban nem sokára meghalt és ezentúl nem hallott semmi biztosat Karl a Székely fohász erdélyi sorsáról. Később értesült arról, hogy a nép ajkára vette ezt a gyönyörű dalt és himnuszként zárja szívébe, amikor ó már azt gondolja, hogy feledésbe ment.

Igy lett a Székely fohászból Székely himnusz és terjedt el öntudatlanul nemcsak Erdélyben, hanem az anyaországban is. Debrecenben különös elterjedtségnek örvendett eddig is, hiszen nem mult el SZEFEH-összejövetel anélkül, hogy melódiai ne esendültek volna fel és bizonyos, hogy ezentúl még többben igyekeznek majd megismerni, mert büszkén mondhatjuk, hogy a debreceniek nagyban elősegítették ennek a gyönyörű himnusznak eddigi terjedését is.

Értesülésünk szerint egyébként a még életben lévő két társszerző rövidesen közzé fogja bocsátani a művet.

TÁVIRATOK

CSÁKY KÜLÜGYMINISZTER JAPÁN KITÜNTETÉSE

Budapest, szeptember 19. (Magyar Távirati Iroda.) A Kormányzó Ur Ófőméltósága megengedni méltóztatott, hogy gróf Csáky István m. kir. titkos tanácsos, m. kir. külügyminiszter a japán elsőosztályú Felkelő Naprendet, dr. Vörnlé János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter pedig a japán elsőosztályú Szentkincs rendet elfogadja és viselje.

KÜLFÖLDRE SZÖKÖTT VARSÓ VOLT POLGÁRMESTERE

Berlin, szeptember 19. (Német TI.) Az angol hírszolgálati iroda azt állítja, hogy Starzinszkyt, Varsó volt főpolgármesterét agyonlőtték a dachau gyűjtőtáborban. Hivatalos német helyen közlik ezzel kapcsolatban, hogy Starzinszkyt nem is tartóztatták le. A német hatóságok a lengyelországi hadjárat után kénytelenek voltak ugyan őt őrizetbe venni, de őrizetét még 1939 karácsony előtt megszüntették, Starzinszky ezután adott szavát megszöve, külföldre menekült. (MTI)

GIBALTARBAN MEGINDULT A HAJÓFORGALOM

Athén, szeptember 19. (KH.) Amerika és a Földközi tenger keleti része között Gibraltáron keresztül újból megindult a hajóforgalom. A szolgálatot a HellenicLines nevű hajózási vállalat gőzösei látják el. A vonalak kiinduló pontja Istanbul és Plerus.

FONTOS ÉRTEKEZLET TOKIÓBAN

Tokió, szeptember 19. (Német TI.) A japán kormány közölte, hogy csütörtökön délután 3 órától 6 óráig fontos értekezletet folytat a császári palotában. A császár távolléte miatt nem vett részt az értekezleten. A kiadott hivatalos közlemény csupán annyit mond, hogy a megbeszélések fontos nemzeti ügyekről szólnak. (MTI)

A PÁPA ÉS ROOSEVELT KÖZÖS SEGÉLYAKCIÓJA

Róma, szeptember 19. (KH.) A Vatikánhoz közelálló „Italia” azt írja, hogy a pápa őszentsége személyes felhívást intézett Roosevelthez a közös téli segélyakció megszervezése ügyében. Jól beavatott vatikáni körök biztosra veszik, hogy Roosevelt bekapcsolódik ebben a nagy téli segélyakcióba, amelynek érdekében egyébként Orsenigo nuncius már Berlinben is megtette a szükséges lépéseket.

A NEWYORK TIMES VILKIE JELŐLT- SÉGE MELLETT

Newyork, szeptember 19. (Stefanl.) — Északamerikai politikai körökben nagy feltűnést kelt és sok magyarázatra ad alkalmat a Newyork Times vezércikke az elnökválasztásról. A lap, amely Roosevelt eddigi két fellépésekor mindig az ő jelöltsége és megválasztása mellett foglalt állást, most határozottan Vilkie mellett száll síkra. A lap kifejté állásfoglalásának megokolását, amely szerint Vilkie megválasztása biztosítéka lenne a további védelmi politikának, a termelés fellendülésének és a eső felé vezető úton való megállásnak. (MTI)

Hajdu vármegye törvényhatósága szeptember 28.-án tartja rendes közgyűlését

Szokásos évnegyedi rendes közgyűlést szeptember 28.-án, délelőtt fél 10 órai kezdettel tartja Hajdu vármegye törvényhatósági bizottsága Lossonczy István főispán elnöklésével. Ennek a gyűlésnek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy az elnöklő főispán és az alispáni jelentés ünnepélyes formában fog megemlékezni vitéz nagybányai Horthy Miklós dicsőséges országlásának újabb történelmi eseményéről, Erdély északi részének és a Székelyföldnek visszatéréséről.

A tárgysorozat további részében Rásó István alispán előterjesztést tesz arra vonatkozóan, hogy a Főméltóságú Asszony által Erdélyért megindított mozgalom járára Hajdúvármegye 1941. évi háztartási

költségvetése terhére 10 ezer pengő hozzájárulást szavazzon meg, s ezzel járuljon hozzá az erdélyi magyar testvérek megsegítését célzó legnemesebb akcióhoz.

Foglalkozni fog a közgyűlés Tolna vármegyének a közigazgatási alkalmazottak létszámának revízió alá vétele ügyében a kormányhoz felterjesztett átiratával is. Végül egy igen nagyjelentőségű pontja is van a tárgysorozatnak, az ugyanis, hogy már ezen az ülésen tárgyalni fogja a vármegyei törvényhatóság Hajdu vármegye tisztviselőinek és alkalmazottainak karácsonyi segélyezési ügyét is.

A szeptember 28-i közgyűlést megelőzően, 27.-én vármegyei kisgyűlés lesz.

Álkulessos betörés történt a Varga-utcán

A múlt nap estefelől, úgy fél hét óra tájban özvegy Györfly Sándorné Varga-utca 6. szám alatti lakos rövid sétára indult, s tekintve, hogy otthon senki sem maradt, a lakást kulccsal gondosan bezárta. Fél órai séta után már vissza is tért, azonban ekkorra a lakásának ajtaja már nyitva volt. Az előszobából nyílik az ebédlő, ahol szemben az ablakkal áll az ebédlőszekrény. Ennek a fiókját feszítette ki a vakmerő álkulessos betörő, aki valószínűleg hamis kulccsal behatolt a lakásba és feszítő vassal kifeszítette az ebédlő

szekrény fiókját és onnan egy vask. et-tában levő 8 darab tíz pengőst ellopta. Egyéb értéktárgy nem hiányzott a lakásból.

A károsult feljelentésére a rendőrség nyomban helyszíni szemlét tartott és több újlennyomatot is talált, amelyeknek alapján most erőlyesen folyik a nyomozás. Nem lehetetlen, hogy a helyzettel alaposan ismerős egyén követte el a betörést. Munkájában azonban valószínűleg megzavarhatták, mert csak egy fiókot feszített fel.

ÚJRA MAGYAR ÉLET A SZÉKELYFÖLDÖN

A marosvásárhelyi görögkeleti bazilikának nincsenek hívei — A szászok tökéletesen egybeforrott a Székelyfölddel

Székelyudvarhely, szeptember 19. A régi világban is komoly utazás volt eljutni a Székelyföldre, most pedig még nagyobb feladatok előtt áll az, aki Kolozsváron is túl akar jutni és be akar pillantani a Székelyföld városaiba és falvaiba. Az a határ-beszűgölés, amely a sármásvidéki földgázkutakat „odaát” felejtette, egyúttal elvágta az összes vasúti és a jó kecskút-közlekedési vonalakat, amelyek a székelyvidék felé vezetnek. Ha például Kolozsvárról Marosvásárhelyre akarunk eljutni, ami máskor alig másfél órai vasutazás volt, most fel kell menni egészen Désig, onnan Beszterce felé, de még Beszterce előtt le kell térni Szászrégennek és csak úgy lehet egy kerekén 200 kilométeres kerülő úton eljutni a székelyek fővárosába, Marosvásárhelyre.

Az erdélyi közlekedési központ ezek szerint Dés városa lett, mert akár Kolozsvár felől, akár észak felől igyekeznünk le a Székelyföldre, nem lehet kikerülni Dést és Szászrégent, minden út és vasút ezen a két városon keresztül vezet le dél felé. Szászrégen érdekes kis város. A magyarok és a szászok egyforma létszámában vannak, körülbelül 70—72 százalék a az ősszakosság, azonkívül van „egyéb” nemzetiségű és sok zsidó. Minden ember legalább három nyelven, magyarul, németül és románul beszél. De a város vezetőségében és társadalmi életében csak a magyarok és szászok vehetnek részt, a románokkal az elmúlt 22 év alatt sem tartottak fenn semmi összeköttetést, magyar-román, vagy szász-román házasságról, vagy társadalmi kapcsolatokról szó sem lehetett, annál nagyobb volt a bajtársi

együttérzés a magyarok és a szászok között.

Körtvélyfájától kezdve már végig székely községeken át vezet az út Marosvásárhelyig. Világosszürke, szűknadrágos, szalmakalapos székely legények, tarka népi viseletbe öltözött leányok, asszonyok intgetnek felénk minden házból, zengő magyar szóval köszöntenek: — Isten hozott testvér!

A SZÉKELYEK FŐVÁROSA

Az első, amit Marosvásárhelyen meglátunk, egy óriási, a város nyugodt építészeti harmóniáját tökéletesen megbontó, szinte nyomasztóan hatalmas görögkeleti bazilika. A bazilika mellett az ősi katolikus templom valóságos eltorpúl, pedig évszázadokig uralta a várost jókora két tornyával. Belül is nagyszabású, aranydíszítésű keleti székesegyház. Kívülről egyetlen egy ember tartózkodik benn. Megvártuk, amíg kijött és elkezdtünk kérdezősködni, abban a hiszemben, hogy ő, mint hívó, részleteket is tud mondani.

— Kérem, én is most voltam benn először — mentegetőzött —, magyar vagyok, hat éve áll a templom, de magyar ember ide nem járt soha. Most nézzük meg, mi is milyen belülről.

Később azután megtudtuk, hogy még 1922-ben megkezdtek a templom építését, de csak 1934-ben lett kész. Amikor az építéshez szükséges pénz elfogyott, — ez román szokás szerint több ízben is megtörtént — téglafejeket bocsátottak ki, megvásárolták a magyarokkal és így épült fel lassan, 12 év alatt a hatalmas, többmilliót felemészítő templom, de a hívők csak a hivatalos román emberek voltak. Most, hogy a román hivatalnokok elhagyták Marosvásárhelyt, külön problémája lesz a városnak, mi történjék az építménnyel, mert a hívők nélkül maradt templomot nem lesz, aki fenntartsa.

A székelyek fővárosa rendkívül sokat szenvedett a 22 román esztendő alatt. Szerveniednie kellett, mert magyar volt és magyar maradt, egy pillanatra sem engedte közel magához a megszálló idegeket. A románok Marosvásárhelyt mindvégig csak a hivatalos hatalmat tudták gyakorolni, minden mesterkedés, amely akár erőszakkal, akár ravaszággal és szinlett engedelmeccsel arra irányult, hogy a város magyar szellemét eltüntesse, teljesen meddő maradt. Titokban, zárt-

ajtók között családi körben folyt a nemzetmentő kulturmunka és ha egy-egy szerencsétlen magyar már közeljárt ahhoz, hogy megtörje a sok szenvedés, megtudták erősíteni a lelkét, hogy bírja tovább a kálváriát.

A MENEKÜLŐK

Erdély minden visszakerült városa tele van menekülőkkel. Az odaát maradt területéről seregestől menekültek a végső kétségbeeséssel küzdő családok, még mielőtt a honvédség bevonult volna a visszacsatolt területekre. Legtöbbjük minden holmiját otthagya menekült az első vonattal, hogy a bécsi döntést követő romániai zűrzavar veszedelmeit elkerülje. Ezeknek a helyzete a legnehezebb, mert a román hatóságok most minden eszközzel meg akarják akadályozni, hogy visszamenjenek eredeti lakóhelyükre. Marosvásárhelyen elbeszélgettünk brassói szász kereskedőkkel, akik meglepő nyíltsággal magyarázták meg, miért menekültek el.

— A bécsi döntés utáni napokban olyan zavargások indultak meg a szász vidékeken, hogy jobbnak láttuk nyugodt, biztos helyre jönni. Most a magyar honvédség védelme alatt várjuk, miként alakul ki a helyzet odaát és aszerint cselekszünk. A Székelyföld számára csak átmeneti lehet a zökkendő, mert a magyar kormány biztosan megtalálja a módját, hogy iparát és gazdasági életét bekapcsol-

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

ja Marosvásárhely vérkeringésébe, de hogy mi lesz a brassói szász vidékekkel, amely évszázadok óta tökéletesen egybeforrott gazdasági életet élt a Székelyfölddel, sőt a románok alatt még erőteljesebben alakultak ki a gazdasági kapcsolatok, azt lehetetlen megmondani.

A JOGREND HATÁRVONALA

A bécsi döntés által megvont határvonal nemcsak államigazgatásilag osztotta két részre Erdélyt, hanem határt jelent jelenleg a jogrend és zűrzavar területei között is. Bármily csodálatosan hangzik is, Erdély városai ma tele vannak román menekültekkel, akik egyszerűen a jogrendet keresik, azért menekültek a Romániában maradt területről a Magyarországhoz visszakerült földre. Erdélyben külön győnyörűség magyarnak, szásznak, románnak egyaránt, hogy jogbiztonságot, rendet, nyugalmat hozott a magyar hadsereg. Dr. Szerlemhegyi Ervin.

A hadházi temetőcsősz borzalmas felfedezése

Megdöbbenő esetről tett jelentést az ügyészségen csütörtökön a hajdúhadházi csendőrség. Fejész Gábor hadházi temetőcsősz szerdán délelőtt szokásos körútját végezte a keleti temetőben, ahol egy sírhant mellett egy papírdobozt talált. — Előbb arra gondolt, hogy valamelyik gyászoló temetőlátogató felejtette ott a csomagot. Magával vitte tehát, s mikor egész nap senki nem jelentkezett érte, felbontotta a csomagot. Ekkor a legna-

gyobb megdöbbenéssel látta, hogy egy csecsemő holtteste van a csomagban. A kis gyermeket valószínűleg már korábban tették le a sírhant mellé, mert egyes testrészel már oszlásnak indultak. A temetőcsősz jelentése után a hajdúhadházi csendőrség most erős nyomozást indított a kisgyermek kiténének megállapítására, s egyben a gyermek szüleinek felkutatására.

BETÖRŐ JÁRT egy Dóczi intézeti tanár lakásában

Csütörtökre virradó éjjelen vakmerő betörő járt Tóth Lajos Wóczi intézeti tanár Kardoss-utca 25. szám alatti lakásában, illetve annak faskamrájában. Korán reggel kiment az udvarra s legnagyobb meglepetésére nyitva találta, holott előtte való este gondosan bezárta. Amint a nyitva talált ajtón betekintett, azonnal látta, hogy tolvaj járt a kamrában, mert minden szét volt durva, a kertli szerszámok összevissza voltak dohálva a földön, emellett

azonban hiányzott két zsák tengeri is, valamint a sorba rakott felaprózott tűzifából egy egész sor. Ugy a tengeri, mint a fa egy-egy mázsa lehetett, amit az éjszakai tolvaj elvitt.

A károsult tanár reggel feljelentést tett a rendőrségen, ahol azonnal megindították a nyomozást s a jelekből arra lehet következtetni, hogy a tettes igen rövid idő alatt kézre is kerül.

Horthy Miklós kormányzót ünnepelte az Árpád-téri egyházrész tanácsulése

Szeptember 18.-án tartotta az Árpád-téri Ref. Egyházrész a negyedévi tanácsulását a Kassa-út 12 szám alatti gyülekezeti teremben dr. Hegyaljai Kiss Géza vezetőlelkész és Kovács Lajos postatanácsos, gondnok elnöklésével. Lelkészelnök bibliaolvasás és ima után napirend előtt emlékezett meg az ország keleti részének visszatéréséről. A népes gyűlés fennállva hallgatta meg a Horthy Miklós kormányzó urunkról szóló ünnepélyes megemlékezést és harsány éljenzéssel ünnepelte a honvédség fejét.

Dr. Erdei Mihály s.-lelkész olvasta fel ezután az 1940—41. évre készült Gyülekezeti Munkatervet. Ujvári József h. gondnok az egybegyűltek nevében köszönetét fejezte ki a lelképásztornak a munkatervért, Harsányi Imre pedig a közhangulatnak adott kifejezést, mikor azt ígérte, hogy a munkaterv megvalósításában a tanácsosok és póttanácsosok buzgón támogatják az egyházrész elnökséget.

Vezető lelképásztor ezután a Téli Tökéről, az új harangról, az alakítandó énekkarról szólt. A Téli Tökére október 31-ig még 250 pengőre van szükség. Bejelentést a tanácsulés helyesléssel vette tudomásul.

Lelkes tetszéssel vették tudomásul a megjelentek, hogy szeptember 22.-én délután 5 órakor lesz az Árpád-téri templomban a hazatért részekbe küldött három zászló ünnepélyes felavatása. A Nőegylet 100 pengő duplaselyem, himzett lobogót küld Szatmárnémetibe, a Leány-

kör az egyik zászlót Szatmárnémetibe, a másikat Háromszékbe küldi. A vasárnapi templomi ünnepélyen imádkozik és bibliát olvas dr. Erdei Mihály s.-lelkész, ünnepi beszédet mond Pass László evangélikus espereslelkész, verselből felolvas Baja Mihály Kossuth-utcai lelképásztor, a zászlót megáldja Hegyaljai Kiss Géza dr., énekel Nyakas László, orgonán kíséri Zsádon Antal kántor.

A tanácsulés végeztével a Nőegylet tartott ülést és elhatározta, hogy 22.-én, a templomi ünnepély után a gyülekezeti teremben szeretetvendégséget rendez s a jövődelmet a zászlók költségeire és a főméltóságú asszony Erdélyért!-mozgalomára fordítja.

Iskolai író-, rajzszeretek és füzetek legnagyobb raktára a „MÉLIUSZ” könyvkereskedésben.

ISKOLACIKKÉK

PAPÍRÁRÚK
ÍRÓ-ÉS
RAJZSZERETEK
OLCSÓN
BESZERESZETHETŐK

VAMOSI

PAPÍRÜZLETÉSEN
SZINNÁS ÁRPAÓ

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap“ Tolnay Imre, Piac-utca 1. — „Aranyegyszaru“ Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-utca 8. — „II. Rákóczy“ Arany S. A. Öröksele, Külsővárszék. — Sztan-kay“ Németh László, Szent Anna-utca 64

Időjárás

Hazánkban ma a leszálló légmozgás következtében csendes, túlnyomóan derült volt az idő és a hőmérséklet tovább emelkedett. A déli megyékben, sőt már nyugaton is 25 fokig terjedt a felmelegedés, Szeged és Kaposvár vidékén 27 fokot mértek, 20 fok alatt csak a Kárpát-alján maradt a hőmérséklet.

JÓSLÁS: Gyenge déli, délnyugati légáramlás, kevés felhő, reggel helyenként köd. A hőm.-séklet tovább emelkedik.

Emlékezzünk

SEPTEMBER 20.

1916. Véres ütközetben és nehéz helyzetben tanúsított rendületlen bátorságának több alkalommal is kiváló bizonyosságát adta Bakos Pál volt aradi 28. közös tábori vadászszázalébeli vadász, aki háromszor is megsebesülve, már vitézségi kitüntetéssel is rendelkezett. Különösen kitűnt hősiességével a feltűntett napon a Körösmező-környéki Woronienka-nál lezajlott véres állásharcok alkalmával, amikor a Pochreplina hegygerinere és Cimbroslawa-ra intézett rohamok alkalmával érelyes lélekjelenlétével és merész elszántságával bajtársainak a legszebb követésre buzdító példát mutatva. A vadász zászlóaljnak későbbi harcaiban is derekas magatartást tanúsított. Így például 1917 július 26-án vitézül részt vett a Baba Ludowa nevű magaslát ostromában is, majd ugyancsak évnek augusztusában a Kimpolung-nál lezajlott véres és heves küzdelmekből is önfeláldozó erőfeszítéssel vette ki részét. Ugyancsak eredményesen harcolt 1917 szeptember közepén a Pojana Mikulaj falunál dúló nehéz állásharcok alkalmával. Mintaszerű magatartásáról méltán kiérdemelte magának a nagy ezüst vitézségi érmet.

— Az „Erdélyért“ akció javára a főispáni hivatalba az alábbi készpénz adományok folytak be: Báró Semsey László Balmazújváros 500 P, Kardos László cég Debrecen 50 P, özv. Szabó Józsefné Debrecen 100 pengő.

— D. dr. Révész Imre püspök csütörtökön délután két napos tartózkodásra Budapestre utazott. Hír szerint igen fontos időszaki egyházi ügyekben fog a fővárosban illetékes egyházi hatóságokkal tárgyalást folytatni.

— Szeptember 26-án leplezik le az Ipartestületben a Kormányzó arcképét. Mint megírtuk, a Debrecen és Videke Ipartestület előljárósága hódolata, tisztelése és szeretete jeléül megfestette a Kormányzó Úr Öfömlétségének arcképét. Az arcképet szeptember 28-án, csütörtökön este 8 órakor fogja ünnepélyes keretek között leleplezni az Ipartestület dísztermében. Ezt követően ugyanott szerény ünnepi vacsora lesz, melyre a részvételt szeptember 25-én déli 12 óráig kell bejelenteni.

— Dr. Doroghy Lajos klinikai sebésztanársegéd lett a Székelyudvarhelyi városi kórház főorvosa. Dr. Doroghy Lajos debreceni sebésztanársegédet megérdemelt kitüntetés és megbízatás érte az elmúlt nap. A belügyminiszter a székelyudvarhelyi városi kórház főorvosi teendőinek ellátására kirendelte, s megbízta a kórház-szervezési munkálatainak elvégzésével, illetve irányításával. A kiváló sebészorvos csak nemrég kapta meg a Kormányzó által neki ajándékozott hadiékítményes Signum Laudist, s most már újabb megbecsülés érte főorvossá történt kirendelésé folytán. Dr. Doroghy Lajos szerdán már el is utazott új szolgálati helyére.

— Naményi Z. Gyorsíró-gépipróiskolában beiratások megkezdődtek. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga, állásbábelvezetés. — Batthyányi-u. 1.

El kell vonni az ipart a hálázó fodrászoktól

A debreceni fodrászszakosztály akciója

A fodrász iparosságnak régi sérelme az, hogy egyes fodrászparosok telephellyel, azaz üzlettel nem rendelkezve, hálázószerszűg folytatják a fodrászipart. Ez a gyakorlat nemcsak a nyílt üzlettel rendelkező, tehát adófizető fodrászparosoknak sérelme, hanem igen sérelmes közegészségügyi szempontból is, mert kivonják magukat az ilyen iparosok a kötelező orvosi közegészségügyi ellenőrzés alól. Ezzel közegészségügyileg káros tevékenységet folytatnak.

Budapest főváros illetékes iparhatóságai a fodrászparosok hálázószerszűg való üzemét nem engedélyezte. Az ipart így üzőknek igazolványait visszavonta, vagy

— Tichy Antal DHV. üzletgazdát vette át egyelőre a Nagyvárad Villamos Vasút vezetését. Értésülésünk szerint a Nagyvárad Villamos Vasút vezetését tovább intézkedésig Tichy Antal m. kir. kormányfőtanácsos, a Debreceni Helyi Vasút üzletgazdája vette át. Tichy Antal a hét elején utazott Nagyváradra, ahonnan már vissza is érkezett.

— Vitéz Tolnay Andor Nagyváradon is játszani fog. Nagyvárad fokozott örömmel várja vitéz Tolnay Andor színigazgatót és társulatát. Tolnay másfél évtizeddel ezelőtt került először Nagyváradra, ahol igen megszerették. Azóta a kitűnő bonviván nagy utat tett meg, szintársulatot szervezett s jobbnál jobb előadásokkal szórakoztatta a közönséget. Tolnay közben megkapta a „vitéz“ címet s legutóbb a Tábori Színház élén művészi ízléssel és ötletességgel gondoskodott a katonaság szórakoztatásáról. Legközelebb Tolnay Andor Nagyváradra látogat el társulatával, ahol őszinte örömmel várják a visszlátást.

— GYOMORBÉLHURUTOK ÉS AZ EZEKKEK KAPCSOLATOS ERŐS BOMLÁSI ÉS ERJEDÉSI FOLYAMATOK A GYOMORBÉLHURUTBAN, BELBARTÉRIUM- ÉS GYOMORSÁVTÜLTENGÉS A RÉGÓTA BEVÁLT, TISZTAN TERMÉSZETES „FERENC JÓZSEF“ keserűvíz használatával — reggelként felkelkor egy pohárral véve — sok esetben rövid időn belül megszűnnek. Kérdezze meg orvosát!

— Tizenegy és félezer ügydarab érkezett augusztusban a közigazgatási hatóságokhoz. A debreceni elsőfokú közigazgatási hatóságokhoz augusztus folyamán 1135 polgármesteri, 6329 közigazgatási, 2436 kihágási, 1174 szegénységi és hatósági bizonyítvány iránti kérelem, 23 bizalmas természetű és 413 katonai ügyosztályhoz tartozó ügydarab érkezett, tehát összesen 11510 aktát iktattak.

— Magyarország egyik legszebb és legjobb cserépkályhát tartom raktáron, nagy választékban. Tisztítást, javítást vállalok. Krisch, Ispó-tály-tér 1. sz. Telefon 12-18.

— A Magyar Katonaujság című képes hetilap a magyar katonanemzet fiaihoz szól. A katonai nevelés, kiképzés s nemzetvédelem ma már mindannyiunkra nézve fontos munkáját szolgálja. Felvilágosít, tanít és szórakoztat, közhasznú ismereteket terjeszt, ápolja és fejleszt azokat a hazafias és harcos erényeket, amelyeknek összessége a Zrínyi Miklós-i magyar katonaszemélyt jeleníti. Időszaki katonai és külpolitikai cikkei, érdekes riportjai, eleven tárcái, a magyar katonai dicsőséges napjait idéző emlékeztetői, fölünk és népünk fontos kérdéseit röviden tárgyaló cikkei, a magyar művelődés kimagasló teljesítményeiről szóló beszámolóik, valamint a világháború kis emberének nagy tetteit ismertető színes leírásai rövid idő alatt népszerűvé tették a Magyar Katonaujságot. Ma már egyformán kedveli mindenki, akár polgári ruhában szolgálja a hazát, akár a honvédség büszke egyenruháját viseli. Ténylegesen és tartalékosok, tisztai rendfokozatúak és legénységi állományúak egyaránt megtalálják benne azt, ami minden igaz magyart érdekel. A Vitézi Rend Zrínyi-csoportjának közreműködésével és kiadásában megjelenő Magyar Katonaujság minden számát gazdag képanyag, művészi rajzok és eredeti fényképek díszítik. A lap megrendelhető az évi 5 P előfizetési díjnak a 22.220. sz. postatakarékpénztári csekkzámlára történő előzetes befizetése útján. A Magyar Katonaujság szerkesztősége és kiadó-hivatala Budapest, VII., Reviczky-u. 4b.

egyáltalán az idevonatkozó 1922. évi XII. tc. 39. §-ára hivatkozva ki sem adta.

A debreceni fodrászszakosztály elnöksége a fentiekhez hasonlóan megkeresést intézett az illetékes Iparhatósághoz, — hogy a budapesti gyakorlatnak megfelelően Debrecenben is vonja el iparát azoktól a fodrászparosoktól, akik iparukat hálázószerszűg üzik. A kérelem minden tekintetben jogos és indokolt, mert az ilyen iparosok kevés kivétellel semmiféle közterhet sem viselnek és nagyfokú árrömbölést is végeznek. Remélhetőleg a debreceni iparhatóságok is átérzik ennek a kérdésnek mindkét vonatkozásban való fontosságát és az előterjesztésben foglaltaknak helyt is fognak adni.

— Ma alakul meg az „Erdélyért“ Országos Gyűjtő Bizottság. A román uralom alól felszabadult területeken megsegítésre szoruló magyarok támogatása céljából ma megalakul Debrecenben az „Erdélyért“ Országos Gyűjtő Bizottság. A már részletekben megindult gyűjtési mozgalom egy kézbe való tömörítését célozza ez a mozgalom, amelynek alakuló gyűlése délután fél 6 órakor lesz a városháza kitanácstermében Lossonczy István főispán elnöklése mellett. A helyi akció, illetve a már megalakuló gyűjtőbizottság központja a főispáni hivatal lesz, ahol minden nemü pénzbeli adományt, vagy természetbeni megajánlást átvesznek és együttesen továbbítják a rendeltetési helyére. A mozgalomnak minden bizonnyal ismét jelentős sikere lesz Debrecenben, hiszen a „Magyar a magyarért“ mozgalomban is az egész ország előtt példamutató hazafias áldozatkészséggel tett bizonyosságot Debrecen nemes szívé lakossága.

— Kétszázhat halottat temettek el augusztusban a debreceni Köztemetőben. Ezek közül 54 halottat közkölségen hantoltak el. A Köztemető augusztusi bevétele 14.290 pengő volt.

— Felboncolták az alkoholemérgezés öt-éves áldozatát. A kis Toma Jánost, akinek borzalmas haláláról már részletesen beszámoltunk, csütörtökön délután akarták örök nyugalomra helyezni. Az ügyészség azonban a halál körülményeinek teljes tisztázása végett elrendelte a kis gyermek holttestének felboncolását. A boncolást dr. Jankovich László és dr. Ökröss Sándor törvényszéki orvostanárok végezték. Ezen a vizsgálaton állapították meg, hogy tulajdonképpen milyen belső testrészében végzett romboló hatást a kisgyermeknek a felszívódott négy deciliter bor. Az ügyészség, hír szerint két személy ellen indított eljárást a gyermek halálával kapcsolatban.

— Hirtelen meghalt egy tetéltlen gazda. A földesi csendőrszék csütörtökön reggel telefonon jelentette a debreceni királyi ügyészségnek, hogy Tetéltlen községben szerdán este hirtelen meghalt Mile Sándor 55 éves ottani gazda. Tekintettel arra, hogy az elhunyt gazdának semmi ismert betegsége nem volt, így a csendőrség megindította a vizsgálatot a haláleset körülményeinek tisztázására végett. Az ügyészség a temetésre engedélyt adott. A középkorú gazda halálát eddigi feltételek szerint valószínűleg agyvérzés okozta.

— A mentők augusztusi munkája. Debrecenben augusztusban 587 esetben nyújtottak a mentők elsősegélyt. Ezek között 125 sérüléssel járó volt, kilenc esetben pedig öngyilkosságnál nyújtottak elsősegélyt. A mentőautók 2310 kilométer, a mentőkocsik pedig 680 kilométer utat tettek meg a múlt hónapban.

— Hat hónapi börtönrre ítélte a törvényszék egy ékszerlovaj asszonyt. Deme Piroka napszámos asszony lopás vádjával állott csütörtökön a debreceni törvényszék Jankovich tanácsa előtt. A vádirat szerint az elmúlt télen Püspök-lányban besurranás útján ékszer, ruhamezőt és élelmiszert lopott, amit aztán orgazdnál értékesített. Deme Piroka beismerte a lopást és így a törvényszék hat hónapi börtönbüntetésre ítélte a büntetett előlelt asszonyt, ugyanakkor Ferencsik József orgazdaság miatt 15 napi fogságot kapott. Mindketten megrugodtak az ítéletben s így az jogerőre emelkedett.

Emlékezés

Drága Erdély egy részének visszatéréseivel kapcsolatos lélekemelő szép ünnepségeit a rádió útján szívbőljött drága könnyekkel könnyeztük végig. — Minden könnyünket elsírtuk és alig maradt annyi, hogy lélekben megsírothassuk azt, aki szintén velünk sirt, de akik az Isten magához szőlított az ünnepségek fináléjaként.

Dr. Barts Jenő, a Tisza István tudományegyetem gazdasági hivatalának igazgatója az Erdély és a Székelyföld örök szerelmese már ott pihen a Köztemető árnyékos fái alatt, döbbenetes mély gyászban hagyva itt azokat, kik igazi szívbéli szeretettel szerették és tisztelték őt. Sokan dőltek ki sorainkból a legutolsó években azok közül, akiket egy táborba sodort Erdély szeretete. Legutolsó szeretett elnökünk dr. Darkó Jenő volt. Előtte dr. Nagy István ügyvéd, Thuróczy István, aki 10 évig ült az oláhok börtönében és sok más, aki nem érthette meg vágyaink álmaink valóra válását.

Dr. Barts Jenő Gyulafehérvárt járt iskolába, majd Csiksomlyón érettségizett, ahonnan a kolozsvári egyetemre iratkozott be s ott szerezte meg doktori diplomáját. Az egyetem után közgazgatási pályára lépett s a Kolozsvár melletti Gyarmacsán lett főjegyzője. Ott birtokot bérlet és gazdálkodott is. A forradalomkor az oláhok minden betakarított terményét ellopták, de nemcsak az övét, hanem az oláh papét is. Akkor bementek a pappal Kolozsvárra és egy oláh főhadnaggyal megegyeztek, aki általánban felvállalta javaik visszakérését. A főhadnaggy egy század bakával kiment és egy órában belől mindent visszaadott nekik. Azután menekült Debrecenbe, ahol a menekültügyi hivatalban kapott beosztást. Onnan került díszes szép állásába, az egyetemhez. Kedves, barátságos modorával megsokasította tisztviselőinek, barátainak számát és lelkes munkájával székelv társaságnak spirituális rectora lett.

Alaptermészeté zárkózott volt. Nehezen nyílt ki, de akik egyszer szívébe zárt, azt szeretete véghetetlenül. Sokszor kérdezték, hogy mi köt minket egymáshoz, s hogy ennyi idő után mit is tudunk mi beszélgetni egymással? Hát bizony egy-egy ilyen beszélgetést jó lett volna megörökíteni s most úgy visszaadni. Humoros, csipkelődő stílus volt, mindent kifogásolt és ezt ábeli stílusban székelv dialéktussal tette. Igen sokszor mentünk ki Pacra, ahol szép kis mintagyümölcsösöt telepített be. Itt aztán sütöttünk, főztünk, no meg mókáztunk is. Néha-néha egy-egy sikerült mondással megnevettetem én is. És azon aztán két napig is kacagtunk. Most is megmondottam volna a magamét:

— Halja maga, nekünk többet lyet ne csináljon, hogy meghaljon és minket ilyen nagy bánatban megegyezzen ne keverjen.

— Kedves drága Jenő barátom! Te elmentél és itt hagytál minket. Tudom, hogy bejutottál a székelv égi tanácsba s referáltál Székely Ferenc bátyáknak, az öreg rabonháznak és Darkó Jenőnek, volt elnökünknek megmondta: mi is lett a vetés eredménye. Sürgesd az ügyet, hogy minden vissza jöjjön, de hamar. Mi meg várunk egy újabb csudára, hogy a ti égi reklamációtokra esmeg ünnepeitünk, esmeg sirhassunk. SIDÓ GÉZA

— Több mint egymillió pengő adót fizettek be a múlt hónapban. Debrecen város adópénztárába augusztusban 1 millió 159.372 pengő adót fizettek be, körülbelül 130 ezer pengővel kevesebbet, mint az elmúlt év megfelelő hónapjában. Ennek oka részben a természetviszonyok kedvezőtlen voltában, részben a bizonytalan politikai hangulathban keresendő.

— Divathét Budapesten. Az elmúlt hetet méltán nevezhetjük divathétnek, mert a pesti előkelő nagy divatházak ezen a héten tartották meg őszi bemutatóikat. Ezekről a bemutatókról képekben és szövegben számol be a Színházi Magazin nagy divatrovata, Kolozsvári riportok foglalkoznak Mátyás városával. 7 színésznő ad 7 jótanácsot a szépségápoláshoz, pesti színházigazgatók, rendezők, színészek és kritikusok ankétja a főpróbáról. A „Sárgarigófészek“ című nagy operett első része, Fendrik Ferenc novellája és még sok érdekes olvasnivaló zamagítja a Színházi Magazin e heti számát, melynek melléklete a Kis Magazin Sicc úrfi kalandjaival.

Gyászrovat

Imre János temetése

Nagy részvét mellett, impozáns közönség kísérte utolsó útjára Imre János hentesmestert, a henteszakosztály díszelnökét. A Köztemető díszravatalozó termében virágokkal borított ravatalt a gyászoló családon kívül a húsiparosok teljes számban, a Kereskedelmi és Iparkamara nagy küldöttséggel és sok más tisztelő, jóbarát és ismerős vette körül. A gyászszertartást az Iparos Dalegylet éneke vezette be, mely után Molnár Ferenc ref. lelkész szívbemarkoló gyászbeszéddel búcsúzott el a kiváló férfiút.

A sírnál dr. Olasz Vilmos kamarai titkár a Kereskedelmi és Iparkamara nevében búcsúztatta az elhunyt Imre Jánost, aki mint kamarai beltag értékes munkát fejtett ki. A henteszakosztály képviselőjében vitéz Gábor László szakosztályi elnök mondott szép búcsúbeszédet, majd a koporsót elföldelték.

A temetést Gebauer temetkezési vállalata rendezte nagy körültekintéssel.

A ravatalra küldött koszorúk feliratai a következők: Felejthetetlen jó férjemnek: Feleségem. — Szerető szaktársunknak utolsó üdvözléssel: A mészáros szakosztály. — Igaz részvétellel: Díszelnökünknek: a debreceni hentes szakosztály. — Drága jó testvérnek: özv. Szücs Mihályné és fia. — Szeretett jó testvéremnek és nagybátyámnak: Erzsike férjével és gyermekeivel. — Szeretett jó nagybátyámnak: Szilágyi József és családja. — Szeretett sógorunknak: özv. Tamási Sándorné családjával. — Mély részvétellel: Szücs Imre és családja. — Részvétel: Bagyi István és családja. — Igaz részvétellel: Oláh Lili. — Igaz részvétellel: Kovács Béláné. — Részvétel: a debreceni Vásárpénztár. — Baráti szeretettel: Fábrián Antal és gyermekei. — Igazgatói tagjának: A Magyar Húsiparosok Szövetkezete. — Igaz részvétellel: Tóth Gyula és neje. — Szeretett keresztapának: Feri. — Utolsó üdvözléssel: a Debrecen és Vidéke Ipartestülete. — Szeretete jeléül: Nevelt lánya, Erzsike. — Baráti szeretettel: „Szerezzük egymást” Asztaltársaság. — Ezen kívül sok csokor felirat nélkül.

Toma Jánoska csütörtök délutánról elmaradt temetése ma délután 4 órakor lesz megtartva a Köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Ludányi Bay Gabriella

48 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a római. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Miklós-utca 41. Dankó temetkezési vállalat.

A Szatmáriak Baráti Köre szept. 20-án, pénteken délután 6 órakor a Gambrinus különteremben baráti találkozót rendez, melyre szeretettel hívja meg a szatmáriakat.

Mi történt a londoni rádióban? Szerdán este féltízkor a londoni rádió propagandaelőadását hirtelen felbeszakították. Zavaros szavak, izgatott, rémülettől fojtott hangok hallatszottak. A rádió azután teljesen elnémult.

Vasárnap leplezik le a kőbányai Szent László szobrot. Szent László születésének 9000. évfordulóján a főváros a Szt. László-téren felállította a nagy magyar király szobrát. Vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a leleplezési ünnepség. A megnyitó beszédet Dongó Orbán törvényhatósági bizottsági tag az ünnepi beszédet Antal István államtitkár mondja. A főváros nevében Szendy Károly polgármester veszi át a szobrot. A leleplezést megelőzően délelőtt 9 órakor ünnepi szentmisét tartanak a kőbányai Szent László plébániatemplomban.

Arzénne! megmérgezte szüleit és haragosát egy elvetemült dunántúli asszony

A napokban az egyik vas megyei községben, Salköveskúton hirtelen meghalt Globics Dénes gazdálkodó. A hatósági tiszt orvosnak gyanus volt a haláleset, minek következtében nem adták ki a temetési engedélyt, hanem elrendelték a holttest felboncolását. A belső részeket azután felküldték a budapesti vegyvizsgáló intézetbe, ahol megállapították, hogy a gazda arzénmérgezés áldozata lett.

A csendőrség erre erős nyomozást kezdett és csakhamar előállította a tettest Buus Mihályné Globics Mária személyében. A gyilkos asszony bevallotta, hogy apján kívül mást is mérgezett meg hasonló módon. Sőt azt is eladta, hogy az elgondolás anyjától származik, aki évekkel ezelőtt tervbevette férjének meggyilkolását, akivel eléggé rossz viszonyban élt. Tervebe őt is beavatta a gonosz asszony és éppen ez lett a veszte. Buusné ugyanis úgy gondolkodott, hogy ha ő eltehetné szüleit láb alól, rögtön vagyonuk

birtokába jutna. Eppen ezért először anyját mérgezte meg saját mérgevel, majd kicsit később apját szándékozta hasonlóképpen meggyilkolni. A beteges öregasszony halála nem tűnt fel a faluban senkinek sem. Annál jobban felfigyeltek azonban Steffer István gazda mérgezési esetére, akit szintén Buusné akart eltenni láb alól, de az gazda erős szervezete kibírta a súlyos mérgezést és hosszas ápolás után felgyógyult. Ekkor az asszony jövedelmére letett régi terve végrehajtásáról, vagyis apja meggyilkolásáról.

A napokban mégis ügylészük elérkezettnek látta az időt arra, hogy végrehajtsa szándékát. Nap-nap után különböző mennyiségű mérget kevert apja ételébe és italába, mire az öreg gazda végül a minap kiszenvedett. Erre a gáztette azonban ráfizetett, mert rövidesen elfogták a csendőrök, akik jelenleg is folytatják kihallgatását.

Az osztálysorsjáték húzása

10.000 pengő tnrtev
10.000 pengőt nyert: 43594
4000 pengőt nyert: 78228
2000 pengőt nyert: 65734
1000 pengőt nyert: 16944 18835
800 pengőt nyert: 35871 45676 55057
59860
600 pengőt nyert: 15507 34756 53382
54640 67911
500 pengőt nyert: 13948 23941 25952
29412 62299 66095 75322
300 pengőt nyert: 559 2777 5652 8394
14530 20635 21228 22677 22913 27172
28968 32451 46406 48943 49666 51630
51839 51875 52120 53556 55336 61089
72447 85749

— Maramarosziget visszakéri főgimnáziumát és jogakadémiáját. — Maramarosziget református főgimnáziumát a megszálló románok megszüntették. Most mozgalom indult, hogy a főgimnáziumot újra felállítsák. Mozgalom indult arra is, hogy a Kecskemétre került jogakadémia visszatérjen Maramaroszigetre.

— Elvesztettek kell tekinteni... Az angol tengerügyi hivatal jelent, hogy a Narhval tengeralattjáró hosszabb ideje kék és ezért elvesztettek kell tekinteni.

— Daladier és Gamelin vád alatt. A főállamügyész indítványára a lyoni törvényszék vádat emelt Daladier és Gamelin ellen.

— A Debreceni Pénzügyi Tisztviselők Tekező és Sport Egyesülete szeptember hó 21-től 28-ig bezárólag a Ferenc József-út 36. sz. alatti kerthelyiségben naponta d. u. 6-8 óráig kugliversenyt tart. Az egyéni és csapatverseny szabályosságáról vresenybírószám gondoskodik. Nevezési díj 50 fillér, 3 dobás 20 fillér, 30 dobás kötelező. Díjak a Kontsek fűszerkereskedelmi r.-t. Kossuth-utcai kirakatában megtekinthetők.

— A törhetetlen hanglemez. A Bécsi Vásáron egy újfajta törhetetlen hanglemez került bemutatásra. Eddig a hanglemezgyártók hasztalan fáradoztak ilyen törhetetlen lemez előállításán. Mivel jelenleg Németországban a Schellak behatárolt ismert okokból elmaradt, előállított az a helyzet, hogy a lemezeket kizárólag Németországban előállított anyagból kell készíteni. Egy német technikusnak, — Schröder Albertnek sikerült hosszú kísérlet után egy ilyen lemezt előállítani. Ez az új hanglemez, melynek egyik alapanyaga a méz, minden színárnyalatban készíthető, és eltörése igen jelentékeny testi erőt igényel. A lemez leeshet vagy odaütődhet anélkül, hogy a legkisebb sérülést szenvedné. Jó tulajdonságai továbbá, hogy nemcsak törhetetlen, hanem egyúttal sav-, víz- és hőálló. Ehhez járul még, hogy az új lemez kopása jóval csekélyebb. A bécsi bemutatott lemez minden tekintetben megfelelt a normális követelményeknek. Egyetlen hátránya, hogy valamivel drágább az eddiginél, mit azonban rövidesen sikerült majd a jövedelmező tömegelőállítás által kiküszöbölni. Az első ilyen lemezt kb. 4 hét múlva hozzák forgalomba.

Valahonnan Erdélyből

Zöld tábori lapot kézbesített a posta. Valahonnan Erdély hazatért földjéről írta dr. Katona Ferenc, a II. zlj. orvosfőnöke, aki nemcsak olvasója a Debreczeni Ujság—Hajdúföldnek, de számos értékes cikket is írt lapunkba. Dr. Katona Ferenc szívélyesen üdvözli a szerkesztőket, egyben Erdély hazatért földjéről az alábbi izzó hazafiságú, lelkes verstrófát küldte lapunkba:

MENETEL A MAGYAR HONVÉD

Menetel a magyar Honvéd
messze Csíksországra,
Ört-állónak vonul oda
az ősi határra!
Nem is lesz ott soha többé
más, csak honvéd várta!
Ezt a napot imádkozva
minden magyar várta!
DR. KATONA FERENC.

HÉTEZER MENEKÜLT NAGYVÁRADON

Nagyvárad, szeptember 18. Nagyváradon a felszabadulás óta több, mint hétezer menekültet vettek nyilvántartásba. Eddig ezer menekült utazott el részben az anyaországba, részben pedig visszaesetolt területre. A segélyezettek száma 2200. Kilátás van arra, hogy az utazási engedélyek kiadása után a segélyezettek száma már nem igen emelkedik. (MTI)

— Felhívás a vitorlázó repülőkhöz. A Debreceni Repülő Club vitorlázó osztálya értesíti a vitorlázó növendékeket, hogy a motornélküli repülőképzés ismét megindult és mindennapos üzem van a nyulási reptéren. Ennek folytán a Debreceni Repülő Club felhívja a repülő leveleket, hogy kiképzés céljából a reptéren csoportonként pontosan jelenjenek meg.

— A kereskedelmi szaktanfolyam megnyitójáról szerdai számunkban megjelent közleményünk egyik mondatát felkérésre akként módosítjuk, hogy a tanfolyamra nem csupán középiskolai érettségivel bíró mind két nembeli ifjakat veszik fel, hanem már négy középiskolai végzettséggel is.

— Fiaink nilótáklézésére áldozunk két fillért! Kérjünk repülőbéllyegeket!

— 335 német könyv jelent meg a mostani háborúról. A háború első évében, tehát szeptember 1-ig 335 könyv jelent meg a németországi háborúról. Ezek közül nem kevesebb, mint 114 a lengyel hadjárattal foglalkozik, mely mint ismeretes mindössze 18 napig tartott. 16 könyv a német hadsereg győzelmes hadviselésével foglalkozik, 9 könyv pedig érdekes háborús élményeket közöl, köztük az egyik dr. Dietrich munkája „A győzelem utcáin és találkozások a Vezérel Lengyelországban”. További 15 könyv a lengyelországi németek szenvedéseit ismerteti. Ezen könyvek közül némelyik elérte a 100.000-es példányszámot.

A Főméltóságú Asszony akciójának sikere Debrecenben

A Főméltósági Asszony felhívása óta, mikor szózatával megmozgatta a magyar társadalom széles rétegét, hogy segítsünk erdélyi testvéreinken, naponta mind nagyobb méreteiben bontakozik ki az a siker, melyet a Kormányzó akciója felmutat. A naponta beérkező adományok bizonyítják, hogy Debrecen, a legmagyarabb város kitesz magáért mindíg, ha magyar célt kell szolgálnia. A Kormányzó szózata visszhangra talált a debreceni társadalom körében és a beérkező adományok bizonyítéka, hogy a debreceniek tudnak és akarnak együtt érezni erdélyi véreikkel. A debreceniek az elsők akarnak lenni ott, ahol segíteni kell. Hiszen az idők szavát meg kel értenie mindeneknek. Erdély segítségért kiált. Segítsünk emberek! Segítsünk magyarok! Testvéreink kérnek és a magyar sors követel. Segítség! Tudjuk, magyar testvér, neked is sok gondod, hajod van, de meg kell értened, hogy szakítanod kell a kicsiből is. Szakítanod kell a kevésből is, mert Erdély kér. Magyar testvér! Erdély szava előtt nem záródhatnak be a magyar szívek. Magyar testvér, debreceni polgár adakozz Erdélyért!

Szerdán estig a Debreczeni Ujság—Hajdúföld gyűjtése 55 pengő volt.

Tegnap a következő adományok érkeztek be:

Egy előfizető 5. Dr. Barts Jenő temetése alkalmából koszorúmegváltás címén a Sestakerti Birtokosság 10, Székely Adorján 25, Prohászka Jenő 20 pengő.

Az eddigi gyűjtéssel tehát csütörtökön estig a végösszeg 115, azaz egyszázötvenöt pengő volt.

MOZI

VALASZÚTON. (A Vígsház mozgó nagysikerű bemutatója. Csütörtökön mutatta be a Vígsház mozgó az amerikai filmgyártás remekét, Deanna Durbin legújabb világfilmje, melyet milliók vártak, megjött Debrecenbe is. A közkeletű amerikai filmsztár már első filmjével meghódította a mozilátogató közönséget. Azóta minden filmjét tel ház élvezi végig. A „Valaszúton” c. filmje már hetedik a sorozatban. A régi fiatal Deanna Durbin már újabb filmjeiben kezdett nagy lenni. Valahogyan mindenki mást várt tőle, mint amit kapott. Mindenki szerette volna kislánynak megtartani. Hetedik filmjében remekelt. Már megmaradt ugyan nagylánynak, induló színésznőnek, aki első sikerét aratja, de benne van ebben a darabban a régi Deanna Durbin is, aki szereti édesanyját és érte mindenne kész. A hepiend is megvan: férjhez adja a mamáját. Ének-számai nagyszerűek és egyetlen hiba, hogy kevés. Mindenki még többet szeretné hallani kiművelt hangját. A kedves szórakoztató történetben partnerei: Kay Francis és Walter Pidgeon. A darab telve van szerelemmel és vidámsággal. A csodás énekszámokkal nem tud betelni a közönség. Külön ki kell emelnünk a nagyszerű magyar és Fox világ-híradót, mely a magyar események levetítésével, káprázatos szép felvételekkel nyiltszíni sikert aratott.

METEOR MOZGÓ MÚSORA:

Ma utoljára 5-7-9 órakor!

A tökéletes férfi

magyar filmvígjáték!

Isnapról: KIS FENÉG PARANCSA

ÉLJ HELYESEN!

A vitaminok és jelentőségük — P 4.50
Az erős dohányzás következménye — P 1.—
A dohány és a dohányzás — P 3.—
A női betegségekről, megelőzés, gyógyítás — P 3.40
A reumatizmus új útjai — P 3.—
Rákellenes diéta. Szakácskönyv P 3.—

Kapható:

a DEBRECZENI UJSÁG—HAJDÚFÖLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21—90.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja:
Alföldi Sajtóvállalat Kft.
Felelős kiadó:
Balogh István

Hirdetmény a román uralom alól felszabadult inségesek javára indított gyűjtésről

A város közönségének tudomására hozom, hogy a Főméltóságú Asszony legfőbb védnöksége alatt a nemzeti társadalom és az egyházak képviselőinek részvételével gyűjtőbizottság alakult, mely a román uralom alól felszabadult területeken megsegítésre szorulókat támogatása céljából az ország egész területén készpénz- és természetbeni adományokat gyűjt.

A belügyminiszter a gyűjtés lebonyolításának módozatait és feltételeit 81.800—1940. B. M. számú rendeletével szabályozta.

E szerint a bizottság neve: „Erdélyért” Országos Gyűjtőbizottság; elnöke gróf Teleki Pálné (Miniszterelnökség), ügyvezető alelnöke Bronts Géza (Budapest), aki a bizottság ügyvitelében intézkedésre jogosult. Székhelye: Budapest, I., Szentháromság-utca 4. sz.

A gyűjtés időtartama 1940. évi november hó 15.

A készpénzadományok a 63.600 számú „B. M.” Erdélyért, letéti számla Budapest elnevezésű postatakarékpénztári számlára fizethetők be. Postatakarékpénztári befizetési lapok a polgármesteri hivatalban, a postahivatalokban és egyes közhatalmokban díjtalanul kaphatók, de pénzadományok az említett számlára bírák postatakarékpénztári befizetési lapon is befizethetők.

Pénzadományok ezenfelül bármelyik

politikai napi, és hetilap kiadóhivatalához is eljuttathatók. A lapok az oda befolyt összegről az Országos Bizottságnak 15 naponként szabályszerűen elszámolnak.

A Polgármester kizárólag a bevezetleg megjelölt közvetett adománygyűjtést (előadás, hangverseny stb.) engedélyezhet, de csak abban az esetben, ha azt az Országos Bizottság által is megfelelőnek tartott olyan bizottság vagy egyesület kéri, mely biztosítékot nyújt arra, hogy a közvetett adománygyűjtés jelentősebb jövedelmet hoz. Ezek az engedélyek mindenemű engedély — rendőri, tűzoltói ügyeleti és ellenőrzési díj — fizetése alól mentesek.

Természetbeni adományok is felajánlhatók.

Ennek az adománygyűjtésnek a terhére semmiféle kezelési költség, napidíj, százalékos részesedés fel nem számítható és ki nem fizethető.

A fenti rendelkezésekre nyomatékosan felhívom a társadalmi egyesületek, általában a város közönségének figyelmét azzal, hogy a közvetett adománygyűjtési engedélyek iránti kérelmek hozzáam idejében beadandók, annál is inkább, mert engedélyezés előtt az Országos Bizottság véleménye is kikérendő. A netalán engedély nélkül folytatandó közvetett adománygyűjtések kihágási eljárást vonnak maguk után. POLGÁRMESTER

FILM

VEGET ERT A VELENCEI FILM-KIALLÍTÁS. Ebben az évben nem volt filmverseny Velencében, csak bemutató. A német és olasz filmek uralták a műsorokat és nyomban utánuk a magyar filmek szerepeltek legnagyobb sikerrel. Ugy a rövidfilmek, mint a bemutatott két játékfilm, a „Dankó Pista” és a „Gül Baba” megérdemelt nagy sikert aratott. A magyar filmgyártás alkotásai megállapíthatóan a nagyhatalmak filmjei között elsőrangú helyet foglalnak el. Az olasz közönség a Gül Babát percekig tapsolta a bemutatás után.

BAJ LESZ AZ IDÉN AZ AMERIKAI FILMEKEL. A szállítási nehézségek egyre nagyobbak, úgyhogy az országba már behozott filmek túl nem bizonyos, hogy több amerikai film érkezessen hozzánk. Az ittlévő amerikai filmek nagy része már tavaly óta nálunk van, de a külföldi filmek kontingentálása miatt nem tudták bemutatni, hanem át kellett tenni azokat az idei évrre.

SPORT

VÁLTOZATLAN CSAPATTAL ÁLL KI A DVSC A PERECES ELLEN

A csütörtökön megtartott kétkapus edzésen a DVSC játékosai jó formát mutattak és a legjobb erőben van a csapat, úgyhogy teljes bizalommal tekinthetünk a vasárnapi mérkőzés elé. A vezetőség nem változtat a két hét óta győztes csapat, mindössze Gere cserél helyet Elekkel, aki a múlt vasárnap nagyszerűen mutatkozott be a balösszekötő helyén, viszont Gere kimondott fedezetjátékos, úgyhogy a csere mindenképp előnyös. E szerint a DVSC felállítására következő: Keskeny — Csokai, Erdei I. — Gere, Erdei II., Galambos — Drab, Szabó, Sidlik, Elek, Nagy. A mérkőzés félgyakor kezdődik a stadionban s a nyíregyházi Egressy fogja vezetni. — Előtte a DVSC II. játszik amatőrbajnoki mérkőzést az Ungvári KMSC csapatával.

DEBRECENI VENDEGÜL FOGADJA A FINN ATLÉTÁKAT

A legjobb finn atléták pénteken Budapestre érkeznek és szombat, vasárnap a magyar válogatott atlétikai csapattal mérkőz össze erejüket. A finnek még pár napig Magyarországon maradnak és több nagyobb városban versenyeznek. Debrecenben egy 8-tagú atléta-csoport érkezik szeptember 23-án dr. Kekkonnenn volt finn belügyminiszter vezetésével. Ennek az atléta-csoportnak a tagjai lesznek: Taisto Makk 5000 és 10.000 méteres sikfutó világrekorder, Kauko Pekuri, a világ legjobb 5000 m-es futója, Tammisto, a legjobb finn rövidtávúfutó, Sarkama, a világhírű 1500 méteres síkfutóbajnok, Peräsalo a 2-méteres magasugró, Reinikka, Európa legjobb rúdugrója és kiváló hármassugró és Matti Järvinen, a világrekorder gerelyvető, kinek legnagyobb eredménye 78 méter 12 cm. A verseny a DEAC rendezésében az egyetemi sport-

telepen lesz szeptember 24-én, kedden délután egy negyed 4 órai kezdettel megtartva, melyre máris több tiszteletdíj érkezett. Természetesen ezen a versenyen részt vesznek a magyar elsővonalbeli atléták is, mert ez mintegy revansjellegű verseny a Budapestten sorra kerülő viadal után.

SZEKELY FILLÉREK AZ ERDÉLYI EGYESÜLETEK FELSEGÉLYEZÉSÉRE

Budapest, szeptember 19. Az MLSz miniszteri biztosa az egyesületekkel történt megbeszélések alapján elrendelte, hogy szeptember 22-én a következő fordulón minden egyesület az ország területén, amikor pályaválasztó elsőfőben, tartozik minden belépőjegyhez felarat számítani. Ülhelyhez 20, állóhelyhez 10 fillért. Ezt az összeget a szövetségben Székely filléreknek nevezték el és az erdélyi székely és magyar egyesületek felségélyezésére fordítják. Az MLSz által kibocsájtott piros igazolvány tulajdonosai is tartoznak 20 fillért fizetni.

SPORTHÍREK

Már ősszel megkezdődnek a Szent László-vándordíj küzdelmei. A KISOK már az ősz folyamán megindítja a tavaly nagy sikert aratott Szent László-vándordíj küzdelmeit. Az első mérkőzésekre valószínűleg október közepén kerül sor. Ezek a mérkőzéseken az egyes középiskolák szerepelhetnek azokat a játékosokat is, kiket valamilyen egyesületnek is kiadtak.

Jó a moszkvai Spartak. A szófiai Slavia orosz portyáján első mérkőzését a moszkvai Spartakkal játszotta és 4:0-ás vereséget szenvedett tőle. A Spartak igen nagyvonalú játékot mutatott be ezen a mérkőzésen.

Berecznek nagy sikere van Diósgyőrött. A Boeckai volt csatára, Berecz jelenleg a DiMAVAG gólszájára, egyben az NB. I. legeredményesebb összekötője. — Annak ellenére, hogy hátul is rengeteg dolgot, négy mérkőzésen hat gólt rúgott. Elégedettek is vele a diósgyőriek, s viszont ő is az ottaniakkal. Szerinte is bámulatos érdeklődés nyilvánul itt meg a sport iránt, úgyhogy nagy jövőt jósol Diósgyőr sportjának.

A vándorrendzők megkezdtek munkájukat. Az MLSz a jövőben edzőket fog küldeni egyik vagy másik vidéki alszövetséghez, akik hosszabb ideig tartó oktatást adnak az ottani labdarúgó egyesületeknek, majd tovább vándorolnak egy másik alszövetségbe. Így megkezdte már munkáját Maly Antal edző, aki Békéscsabára utazott, hogy az ottani alszövületi egyesületeinél végezzen oktató munkát. Molnár Ignác szövetségi edző pedig Hódmezővásárhelyre és Szentere látogat el a napokban.

Fejlett az úszósport Erdélyben. A MUSz megkezdte az erdélyi úszósporti bekapcsolására irányuló tervezett kidolgozását. Nagy körülményekkel kell dolgoznia, mert a visszatért városok nagy részében igen fejlett úszóélet folyik.

Debrecen tenniszbajnokságai a DEAC-pályán. Pénteken, szombaton és vasárnap rendezi meg a DEAC Debrecen város idejé tenniszbajnokságait. A csapatversenyben részt vehet Debrecen bármely egyesülete, az egyéni küzdelmek-

ben pedig mindazok, akiknek állandó lakhelye Debrecen. A sorsolás már meg is történt, a küzdelmek délután 3 órakor kezdődnek a jelzett napokon a DEAC nagyterdei pályáján. Ugyanekkor tehetségkutató versenyt is rendeznek, melyen azok vehetnek részt, akik eddig még nem versenyeztek, vagy legalább is eredményt nem értek el.

Közgazdaság

VÁLTOZATLAN ÁRAK A GABONA-TÖZSDÉN

A nagyobb uradalmak mind gyakrabban értékesítik búzájukat a gabonátözsdén. Ma két tételben 3300 métermázsza búza kelt el. Az árpaforgalom 1350 métermázsza volt. — magpiac forgalma tartott árokon csendes.

Búza: 78 kg-os 23.20.

Rozs: 71 kg-os 19.20.

Zab: 41 kg-os 21.10.

Árpa: Sörárpa, kiváló 26.20, sörárpa, elsőrendű 25.20, sörárpa 24.20, 68 kg-os ipari 22.40, takarmány, 65—66 kg. 20.40, takarmány, középminőségű 19.40.

Kukorica: Tiszántúli állomásról 24.10, egyéb állomásokról 23.05, ab Bpest közraktár 22.85.

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 369 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 194 darab. Az irányzat élénk. Árak: szedettsertés I. 136, III. 126, angol sonkasertés I. 136, exportzsír márkázott 190 fillér kg-ként.

Debreceni termény- és takarmány-árak: Búza 22.00, rozs 17.50, árpa 24.00, zab 21.00, tengeri 28.80, tengeri, esőves 12.50—14.00, lucerna 7.50—13.00, széna 6.00—8.25, lóhere 7.00—10.00, rozszsalm 3.50.

APRÓHIRDETÉSEK

Balázs Andor

Ingatlanroda Rákosi Jenő-u. 5.

Tusnád-utca 2/c két-szobás, adómentes 9000 Szoboszlai Papp István ucca 32. háromszobás, adómentes 11.000. Dugovits Titusz ucca 11. kétszobás 6500.

Horthy-út elejénél ház-hely átvethető teherrel. Arnold-u. 12. kétszobás, adómentes, 5500 teherrel. Üriházak, gyümölcsösök a város minden részén.

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt délelőtti órára felveszek. Miklós-utca 18. 884

Betöltendő állás férfiaknak

Fényképészegédet állandó vagy kisegítő munkára keres Berzék. 1225

Egy jócsaládból való 18 éves kifizetői felvételt. Jelentkezés lapunk kiadó-hivatalában. 771

Bútorozott szoba

Különbejárató kis bútorozott szoba kiadó. Komlóssy-út 15. sz. 787

Bútorozott szoba úriembernek kiadó. Kertész-utca 7. (Honvéd-utcánál). 857

Teljes ellátás

Középiszkolás kislányt úri család teljes ellátásra elfogad villamos megállóban. Villamos bérletéről is gondoskodik. Magoss György-ter 21., kapu alatt jobbra 534

Kiadó lakás 3-4-5 szobás

Kiadó utcai földszintes ötszobás lakás azonnalra. — Kossuth-utca 22. 873

Ajánlat

Építetők! Az Alföldi Bontásból mindenféle anyagok eladó. Bontás jövő héten. Bővebbet a helyszínen. 886

Száraz bolfa

ölenként és métermázsánként olesón eladó „Turul” faterlepen, Bőszörményi-út 2. Telefon: 12—91. 889

Figyelem!

Portálakra modern bádóbetüket tökéletesen készíti Both bádógosmester, Csapó-u. 56. 881

FERFI

telőtől- és öltönyzövek, minden hozzátalók, férfi divatportál és galléros ingek olesón árban.

Petriknél

Szent Anna-u. 5. sz.

Kereslet

Ócskavasat, fémek, mindenféle vasanyagot legmagasabb napiárban átvész Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda, Pacsirta-u. 17. Telefon: 26—94. 777

Pérez

Pénzt házra, földre azonnal folyósítottak Kényszerkölcsönt, részvényeket veszek. Mandel, Péterfia 4. 882

Bútor

Ebédlozsekrény márványlappal, hozzávaló asztallal és bőrhúzatatos székekkel, mind kitűnő állapotban, olesón eladó. Dobozi-utcai bérház, B. földsz. 3. Ny.

Linoleum

könyvszekrény, íróasztal, billiárdasztal, sezlón, varrogép, bógarnitúra eladó Csapó 16. 880

Hálószobák,

ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorüzletében. Jó minőség, előnyös árak. Részletre is Hunyadi-utca 2 sz alatt

Gazdasági termények

Szemes ötengeri, nagyobb tétel eladó. Ugyanott korcsma kiadó. Bőszörményi-út 81 887

Eladó ház

ELADÓ Budai Ézsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes, családi ház. 744

Egyszobás,

előszobás, konyhás és ugyancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló, 370 □-ös terekkel adómentes, új ház olesón eladó. — Villanyvilágítás, termő gyümölcs és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos. — Homokkert, Puzdra-utca 4. 850

Eladó házhely

Központi Egyetemen szemben, — ideális helyen villatelek eladó. Értekezni Piac-u. 77. Dr. Széll, I. em. 1537

300 □-öles

szép gyümölcsös telek eladó 3800 pengőért. Szentina-utca 4. Kisállomás mellett. 558

Eladó ingóság

Kölber-gyártmányú nyitott hirtó eladó. Rothermere-u. 13. 885

Rollós üzletajtók,

kirakatok, ajtók, ablakok, vízvezetékagylók, deszkák, gerendák, lecek, Wertheim szekrény, díofarókn olesón eladó „Turul” faterlepen, Bőszörményi-út 2. Telefon 12—91. 890

Használt

íróasztalok, szekrények, vashordók, szárnvas szivattyúk, úvegzállító rekeszek és ládák olesón eladók. Vörösmarty-u. 1. 883

Ócska tégla

kapható Salétrom-u. 12. telefon 26—74 vagy a helyszínen, Bärzsiu. 870

Egy

új 6-szárnyas ikerablak, egy üvegajtó, egy asztal eladó. Kar-u. 19. Ny.

Álló

ruhafogas és egy mongol rókaoba eladó. Komlóssy-út 15. szám. 858

Elveszett

Csütörtökön délelőtt Apafi-utcától a Leány-utca sarkig elveszett egy fél sötétkék nőcipő. Megtaláló adja le József kir. ucca 16. sz. alá, a nyomdába. Ny.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén.

Igazgató: Somogyi Gábor.